

Magyar nyelv és irodalom

1–4. évfolyama számára

Célok és feladatok

Az általános iskola alsó tagozatán a magyar nyelv és irodalom tantárgy elsődleges célja az anyanyelvi kommunikációs képességek fejlesztése, és az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátíttatása. Az anyanyelvi képességek fejlesztése nemcsak cél, hanem eszköz is a személyiség harmonikus fejlődéséhez, a nemzeti önazonosság erősödéséhez, a kognitív és érzelmi fejlődéshez, valamint mindezek katalizátora is egyben.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ez által válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy további fontos feladata a szóbeli és az írásbeli érintkezések önálló és kreatív, integrált használatának elsajátíttatásához szükséges alapvető képességek intenzív fejlesztése, a modern társadalom különféle szinterein gyakorolt nyelvhasználati módok tanítása, illetve a nyelvhasználat változatos, adekvát, tanulói tevékenységekre épülő, folyamatos gyakoroltatása.

A kor szükségleteinek és a társadalom elvárásainak megfelelően az alsó tagozatos magyar nyelv és irodalom tantárgy középpontjába a kerettanterv az olvasás-szövegértés és a helyes beszéd képességének fejlesztését helyezi, mint kiemelt területet, és ennek új elemeiként megjelennek az olvasási stratégiák is. Az olvasás és az írás képességének elsajátítása kulcs az önálló tanuláshoz, majd pedig a boldoguláshoz a mindennapi életben.

A kisiskolások az iskolai tanulmányaik megkezdésekor különféle szinten birtokolják és használják anyanyelvüket. Az első iskolai években a tanító feladata nem az elméleti rendszerezés, hanem a változatos és egyre magasabb szinten történő gyakoroltatás a különféle kommunikációs helyzetekben, illetve a szorongásmentes, motivált nyelvi fejlődési környezet megteremtése. A játékos, önkifejező gyakorlatok lehetőséget teremtenek a nyelvi tudatosság, a kreativitás, az árnyalt önkifejezés, a másik megértésének igényére, a képességek fejlesztésére. E fejlesztési folyamatra épülhet majd a továbbiakban az anyanyelvi és az irodalmi kultúra megismertetése.

Az irodalmi nevelés kialakítja és fejleszti a művekkel folytatott aktív párbeszéd képességét. Elsődleges feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Az irodalmi műveltség megalapozásához kisiskolás korban a szövegolvasáshoz kapcsolódó szövegelemző és -értelmező együttgondolkodás, a saját gondolatok kifejtése, egymás véleményének megismerése, valamint az irodalmi művekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés, az esztétikai, erkölcsi értékek felfedezése, érzelmileg is megalapozott befogadása nyit utat. Mindez komoly hatást gyakorolhat az érzelmi élet, az önismeret és a társas kapcsolatok fejlődésére.

A különféle kommunikációs helyzetekhez kapcsolódó tevékenységek kedvező feltételeket teremtenek az önálló tanulás képességeinek célirányos fejlesztéséhez, az ismeretfeldolgozás kulturális technikáinak megismeréséhez és gyakorlásához.

Az évfolyamok óraszámai

Az évfolyamok óraszámai

	A tantárgy heti óraszám	A tantárgy éves óraszám
1. évfolyam	7 Olvasás 4 Írás 3	252 144 olvasás 108 írás
2. évfolyam	7 Olvasás 4 Írás 1 Nyelvtan 2	252 144 olvasás, 36 írás, 72 nyelvtan-helyesírás
3. évfolyam	7 Olvasás 3 Fogalmazás 1 Nyelvtan 2 Írás 1	252 108 olvasás, 36 fogalmazás, 72 nyelvtan-helyesírás 36 írás
4. évfolyam	7 Olvasás 3 Fogalmazás 2 Nyelvtan 2	252 108 olvasás 72 fogalmazás 72 nyelvtan-helyesírás

1–2. évfolyam

A tanuló érzelmi érzékenysége, erkölcsi gondolkodása legalább olyan szintre kerül, hogy az olvasott művekben képessé válik emberi alaphelyzetek, irodalmi témák, természeti motívumok felismerésére, megnevezésére. Bekapcsolódik a jó és a rossz, a szép és a csúnya fogalmak tartalmáról szóló órai beszélgetésekbe. Megismeri a nagy ünnepkörök egy-egy szöveg hagyományát, ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat (népdalokat, mondákat, meséket, műalkotásokat). Részt vesz a ritmusérzékét, mozgáskultúráját is fejlesztő önismereti gyakorlatokban, szerepjátékokban. Képessé válik az olvasmányaihoz kapcsolódó személyes ismeretek, élmények felidézésére és megosztására, gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezésére. Szívesen részt vállal ritmusos, énekes rögtönzésekben, különböző kreatív játékokban. Képes mindennapi konfliktusok átélésére báb-játékokban, drámajátékokban. Kipróbálja a testmozgás, a manuális és művészeti alkotó tevékenység több formáját, és képes megfogalmazni ezzel kapcsolatos élményeit, tapasztalatait. A magyar nyelvi és irodalmi foglalkozások feladatmegoldásaiban, közös tevékenységeiben tapasztalatot szerez a társakkal való együttműködésről, tevékenységek kezdeményezéséről. A kiskölkölások, akik korán találkoznak audiovizuális és hipertextes (internetes közegben működő) szövegekkel is (gyerekfilmek, reklámok, videojátékok, közösségi oldalak használata), megismerkednek a szövegek különböző modalitásaival, eltérő *médiumok* szövegalkotó sajátosságaival alapjaival is (az írott szöveg, a hang és a kép kapcsolatával – egyszerű, játékos formában). A tanuló játékos gyakorlatok révén elsajátít néhány, a koncentrációs képességét fejlesztő memóriagyakorlatot. Az olvasásmegértés folyamatában fejlődik a szókincese, a nyelvi-logikai kapcsolatokat, következtetéseket, viszonyításokat felismerő képessége. IKT eszközökkel képes irányított, majd önálló információ keresésre, rövid szövegek létrehozására. Segítséggel felismeri szükségleteit, tud kérdezni, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében.

A gyerekek az iskolába lépés előtt először a szűkebb környezetüktől sajátítják el a magyar nyelvet. A tantárgy feladata ennek az ösztönös nyelvtudásnak a formálása, a nyelvi tudatosság fejlesztése.

Az 1–2. évfolyam legfontosabb feladata az olvasás és az írás megtanítása, az igényes beszéd fejlesztése, amely egyben a további anyanyelvi nevelés alapja is. Az olvasás és az írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás.

Az első olvasási sikerek meghatározó erejűek az olvasóvá válás, az olvasással kapcsolatos pozitív viszonyulások kialakulásának folyamatában. Ezért az első osztályokban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasástanulás folyamatát, haladási tempóját: a tanulási kudarcok, a tevékenységgel kapcsolatos szorongások, gátoltság kialakulásának megelőzése érdekében.

Az anyanyelvi nevelés területeit arányosan kell fejleszteni, s el kell érni, hogy a különböző területek képességfejlesztése és ismeretanyaga egységet alkosson. Kiemelt feladat a szókinces gyarapítása, a használt szavak jelentésrétegeinek, stílusértékének és különféle használatainak a megismertetése és tudatosítása, mert az anyanyelvi kommunikáció egyik feltétele a szókinces árnyalt ismerete.

Az értő olvasás fejlődésében fontos szerepe van a szöveggel való foglalkozásnak. A fejlesztés eredményeként elvárható, hogy a tanuló néma olvasás útján megértse tankönyvei szövegének, a feladatok utasításainak a lényegét.

A gyermeki spontán alkotóképességre és a játék örömeire alapozva kell a legkülönbözőbb tevékenységformákkal a hétköznapiakban gyakori szövegműfajok tudatos és kreatív használatára nevelni.

Az írás eszközzé fejlesztése a kézírás megtanításával kezdődik. A betűformák és betűkapcsolások elsajátításán keresztül vezet az út az írás automatizálásáig. Olyan írástempóra kell szert tenniük a tanulóknak, amely kiszolgálja tanulási igényüket, s megfelel az életkorban elvárható követelményeknek.

Az anyanyelvről szerzett ismeretek segítségével a tudatos nyelvszemléletet, az emeltebb igényű szóbeli és írásbeli anyanyelvhasználatot alakíthatjuk ki. Ennek keretében a magyar nyelv rendszerére vonatkozó elemi ismereteket szerezhettek a tanulók. A fogalomalkotás nyelvi tapasztalásra épül. A nyelvtani ismeretekhez kapcsolódik a helyesírási szabályismeret és a helyesírási készség elemi szintjének kialakítása. A szabályalkalmazással párhuzamosan futó fejlesztési feladat a tanulók önellenőrzésének és hibajavító tevékenységének, a helyesírási szótár használatának szokássá fejlesztése.

Fokozni kell a tanulók tudatosságát, kitartását és igényességét a különböző nyelvi tevékenységekben, segíteni kell őket, hogy tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani.

Magyar nyelv és irodalom 1. évfolyam

Az 1. évfolyam óraszámjai

	A tantárgy heti óraszámja	A tantárgy éves óraszámja
1. évfolyam	7 Olvasás 4 óra Írás 3 óra	252 144 olvasás 108 írás

A tematikai egységek elosztása

Beszéd–olvasás 144 óra	
Beszéd-készség, az olvasástanulás előkészítése	30
Olvasás, az írott szöveg megértése – az olvasás jelrendszerének elsajátítása, A tanulási képesség fejlesztése	54 10
Olvasás, az írott szöveg megértése. A szövegértő olvasás előkészítése	42
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	6
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése	2
Összesen	144
Írás 108 óra	
Az írástanulás előkészítése – az írás megtanulásának technikai alapozása	18
A nyomtatott nagybetűk írása	40
Az írott betűalakok tanítása – írástechnikát fejlesztő gyakorlatok	50
Összesen	108

Tematikai egységek

Beszédkészség, a szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása

<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p> <p>Az olvasástanulás előkészítése a beszédhez kapcsolódó részképességek fejlesztésével. A tanulók beszédértésének és beszédképességének fölmérése mesehallgatással, valamint a mese elmondatásával. A mesék eljátszása bábokkal vagy dramatizálva. A beszédhibák javításának megkezdése. Az aktív szókincs gyarapítása. Az olvasás tanulásához szükséges fogalmak megismertetése hallás, tapasztalás alapján. A mondat szavakra bontása; a szavak szótagolása, hangokra bontása. Hallásfejlesztés, a hangok helyes ejtésének tanulása. Törekvés az érthető beszédre: megfelelő hangképzéssel, beszédlégzéssel, a szavak helyes ejtésével. Az udvarias viselkedés és beszéd tanulása.</p>		
<p>Az olvasástanulás előkészítése – alapozó/előkészítő időszak: 30 olvasásóra</p>		
<p>Tevékenységek, ismeretek</p> <p>Az olvasástanulás motivációjának megteremtése meséléssel. A beszédkészség fölmérése: a tankönyv meséinek meghallgatása, reprodukálása képek segítségével. Mondatalkotás, tagolás. Az olvasástanuláshoz szükséges verbális képességek fejlesztése.</p> <p>A helyes beszédlégzés gyakorlása mondókákkal. A magánhangzóknak és a mássalhangzóknak megfelelő hangok tanulása. Zöngés-zöngétlen differenciálása.</p> <p>A hangok időtartamának érzékeltetése a szavakban.</p> <p>A fonémahallás fejlesztése a különféle hangok megfigyeltetésével, a szavak első hangjának leválasztásával. Játékos hangfölismerési és hangkapcsolási gyakorlatok. Szavak szótagolása, hangokra bontása. Tájékoztató gyakorlatok testmódon és a térben.</p> <p>Szókincsbővítés: a tájékoztatókor használatos relációs</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – idézze föl képsor alapján a mesét, fogalmazzon meg 1-2 mondatot az eseményekkel, a szereplőkkel kapcsolatban; – beszéljen helyes kiejtéssel, érthetően; – a súlyos beszédhibákkal foglalkozzon logopédus; – értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit; – válaszoljon a kérdésekre értelmesen; vegyen részt a közös beszélgetésekben; – ismerje föl a tanult hangokat a szavakban; – válassza le a szó első hangját; (az emlékeztető képek megnevezéseiből); – legyen képes 2-3 hangból álló szót hangokra bontani, ismert szavakat szótagolni; – biztonsággal tájékoztadjék (jobb kéz, bal kéz); ismerje föl és nevezze meg az irányokat (jobbra, balra, előtte, mögötte, fölötte, alat- 	<p>Kapcsolódási pontok</p> <p>Az írástanulás előkészítése</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a mese eseményeinek megjelenítése képekkel (pl.: rajzzal, képsorral, fotóval); megfelelő hanghatásokkal (pl.: zörejjel, énekhanggal) kiegészítve.</p> <p><i>Ének-zene:</i> helyes légzéstechnika, hallásfejlesztés.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> a figyelem koncentrációja, nagymozgások, mozgáskoordináció, téri tájékozódás: utasítások a helyzetváltásra (Jobbra át! Balra át!)</p> <p><i>Matematika:</i> irányok azonosítása, megnevezése.</p>

<p>szavak; a szóbeli utasítások megértéséhez szükséges fogalmak. Ismerkedés a munkafüzetben használt piktogramok jelentésével.</p> <p>A verbális emlékezet fejlesztése: szógyűjtések a tanult hanggal; memoriterek tanulása.</p> <p>Kulcsfogalmak/fogalmak: beszédhang, hang, szó, mondat; jobbra, balra, előtte, utána, közöttte, alatta, fölötte, mellette.</p>	<p>ta);</p> <ul style="list-style-type: none"> – legyen tisztában a jelek, a piktogramok funkciójával; – tanulja meg és adja elő a kötelező verseket; – értse és használja a tanult fogalmakat. 	<p><i>Környezetismeret:</i> információt közlő jel, jelzés a lakóhelyen, a közlekedésben.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> illusztráció készítése Nemes Nagy Ágnes: <i>Nyári rajz</i> c. verséhez.</p>
<p>Az udvarias magatartás és beszéd tanulása (az olvasás óraszámában)</p>		
<p>Tevékenységek, ismeretek</p> <p>Szituációs játékokban a felnőttek és a kortársak udvarias megszólítása, a szituációnak megfelelő nyelvhasználat alkalmazása. Témák: köszönés, bemutatkozás, kérés, megszólítás (tegezés, magázás), kérdés, bocsánatkérés, köszöntés, ajándékozás.</p> <p>Önismereti gyakorlatok: Milyen vagyok?</p> <p>Kulcsfogalmak/fogalmak: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, bocsánatkérés, köszöntés.</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – kapcsolódják be közös tevékenységekbe, alkalmazkodják azok szabályaihoz; – használja a köszönés, a bemutatkozás, a kérés, a kérdés, a bocsánatkérés, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének illendő nyelvi formáit. 	<p>Kapcsolódási pontok</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> szituációs játékok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> az én világom, önismeret.</p>

Olvasás, az írott szöveg megértése

<p>Tantárgyi fejlesztési célok</p> <p>A magyar ABC betűinek megismerése: nyomtatott nagybetűk, nyomtatott kisbetűk. A betűk összeolvasásának tanítása szótagolás használatával. Hangos olvasás: betűsorok, szavak, szó szerkezetek, néhány rövid mondat (a tanuló fejlettségi szintjén, de legalább szótagolva). A tanuló önálló, hangadás/artikuláció nélküli (néma) olvasása. Az olvasottak megértésének bizonyítása. Törekvés a pontos olvasásra.</p> <p>Az irodalom megszerettetése, befogadásának megalapozása.</p>

Az olvasás jelrendszerének elsajátítása, a dekódolási képesség kialakítása: 54 olvasásóra

<p>Tevékenységek, ismeretek A nyomtatott nagybetűk megismerése egyesével: olvasásuk és írásuk. 1. Magánhangzók: a rövid és a hosszú megkülönböztetése a beszédben és az írásban. 2. Mássalhangzók: a rövid és a hosszú megkülönböztetése a beszédben és írásban. Mássalhangzókat jelölő egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű betűk. A tanult mássalhangzó összeolvasása minden magánhangzóval: betűszalagról, szótagsorról. Szavak, mondatok hangos és hangadás nélküli olvasása. A nyomtatott kisbetűk megismerése csoportosítva: csak olvasásuk. Mese hallgatása részletekben, a betűtanuláshoz kapcsolva. A meghallgatott mese szövegéből a tanult betű vagy a fölismert szó aláhúzása. Kulcsfogalmak/fogalmak: hang/betű, szótag, szó, mondat; magánhangzó, mássalhangzó; nyomtatott nagybetű, kisbetű; mondatzáró írásjelek: pont, kérdőjel, felkiáltójel, vessző (csak megnevezésük).</p>	<p>Fejlesztési követelmények A tanuló – biztosan kapcsolja a megismert és begyakorolt hanghoz a magyar ábécé megfelelő nagy- és kisbetűjét (hangbetű: megfeleltetési szabályok); – ismerje és használja a rövid és a hosszú hangnak megfelelő betűt (fonéma-graféma); – legyen képes 2-3-4 betűt összevonni szótaggá/szóvá; a szótagokat szavakká; – a szótagolva olvasott szavakat mondja ki egyben is; a mondatot ismételve folyamatos beszéddel; – igazolja az önállóan olvasottak megértését: rajzzal, kérdésre adott válasszal, aláhúzással, cselekvéssel stb.; – oldjon meg önállóan a betűtanuláshoz kapcsolódó feladatokat; – pontosan olvasson szavakat, szó szerkezeteket (szótagolva vagy szótagolás nélkül); – vegye észre, ha hibázott.</p>	<p>Kapcsolódási pontok <i>Vizuális kultúra:</i> betűtípus, betűforma.</p>
<p>A beszéd- és olvasástechnika fejlesztése (a jelrendszer tanulásának óraszámában)</p>		
<p>Tevékenységek, ismeretek A beszédritmus fejlesztésére rövid mondókák, versrészletek tanulása utánnézéssel; többszöri hangoztatásuk. Az arra alkalmas szövegek előadása ritmikus mozgással kísérve. A tanult betű aláhúzása a szövegben. Az olvasási irány beidegzése: balról jobbra; fentről lefelé. A betűfelismerés automatizálá-</p>	<p>Fejlesztési követelmények A tanuló – mondogassa a tanult technikai gyakorlatokat; – vállalkozzék a tankönyvben található nyelvi fejtörők megoldására; – tudatában a hang idézze föl a betűképet; a kisbetű v. nagybetű a megfelelő hangot;</p>	<p>Kapcsolódási pontok <i>Ének, -zene:</i> a levegő helyes beosztása; ritmus; tempó, dallam; ritmusjátékok ütőhangszeren.</p>

<p>sa: kétjegyű betűk fölismerése szóképekben. Zöngés-zöngétlen hangpárok helyes ejtése, velük szópárok olvasása. A hosszú mássalhangzós szavak szótagolása, ill. pontos hangoztatása. Az ékezet jelentést megkülönböztető szerepe (pl.: bor, bőr). Azonos hangsorban a magánhangzó időtartama módosíthatja a szó jelentését (pl.: irt, írt). Azonos mássalhangzózvázú szavakból álló szóoszlopok pontos olvasása. Szóbővítéses szósorok. Ismétlődő szavakból variált mondatokkal a néma olvasás fejlesztése.</p> <p>A szótagolással megismert szavak, szószerkezetek ismétlődése során a szótagolás elhagyása.</p> <p>Kulcsfogalmak/fogalmak: szótagoló olvasás, hangos olvasás, néma olvasás.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – utánzásos alapon tanulja meg a szavak helyes ejtését; – törekedjék a pontos olvasásra; – vegyen észre kis eltérést is az olvasott szóképekben; magyarázza meg eltérő jelentésüket; – olvasson szavakat, szószerkezeteket, 1-1 rövid mondatot önállóan, hangadás nélkül (néma olvasás); – törekedjék a szótagolás fokozatos elhagyására; – vegye észre olvasási hibáit, javítsa, ha szükséges, akár modellkövetéssel. 	
<p>A szövegértő olvasás előkészítése: 50 olvasásóra</p>		
<p>Tantárgyi fejlesztési célok Érdeklődéskeltés az irodalmi művek iránt. Szépirodalmi és ismeretterjesztő művek megismerése, közös megbeszélése. Témakörök: Reggeltől estelig. Hétről hétre. Mondd, szereted az állatokat? Az én világom. Bújj, bújj, zöld ág, Nyárdicsérő. A költői nyelv sajátosságainak (ritmus, rím) megismerése, fölfedezése. Elemi irodalmi ismeretek elsajátíttatása tapasztalati úton (mondóka, vers, mese, szereplő).</p>		
<p>Tevékenységek, ismeretek A szavaknak megfelelő tankönyvi ábrák megkeresése. Azonos fogalomkörbe tartozó szócsaládhoz a megfelelő általános fogalom megnevezése. (Mik ezek?) Leírt szó rokon értelmű vagy ellentétes jelentésű párjának keresése, mondatba helyezése. Leírt kérdésekhez a válaszok megadása képek se-</p>	<p>Fejlesztési követelmények A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – hallgassa figyelemmel a meséket; – pontosan olvassa a szavakat, szószerkezeteket, mondatokat, az életkori sajátosságainak és szókinésének megfelelő egyszerű, rövid szövegeket; – vegye észre olvasási hibáit, 	<p>Kapcsolódási pontok <i>Ember és természet:</i> a tavasz és a nyár jellegzetességeinek megfigyelése, a tapasztalatok összevetése a tankönyvi szövegekkel. A gyerekek és az állatok kapcsolatának megítélése az olvasott történeteken keresztül. <i>Ember és társadalom:</i></p>

<p>gítségével. Olvasott szószerkezetek mondatba helyezése szóban. Kérdések megfogalmazása a leírt mondat minden szavára/mondatrészére. Kérdésre a helyes válasz megadása. Találós kérdések olvasása, megfejtésük szóban. Mesék, narratív történetek olvasása, felidézése; hangos olvasásuk előtt hosszabb szavaiknak, szószerkezeteknek előzetes begyakorlásával. Szövegfeldolgozások: a téma előkészítése; foglalkozás a címmel; az események, a szereplők megnevezése, szövegbe ágyazott szómagyarázatok, összefoglalás.</p> <p>Az explicit információk, állítások megértése, egyenes következtetések levonása.</p> <p>A meseszereplő bemutatása arcjátékkal, mozgással, néhányra jellemző szóval/mondattal.</p> <p>A mese és a valóság szétválasztása. A napszakok megfigyelése, eseményeinek elmondása, összehasonlításuk a róluk szóló olvasmányokkal.</p> <p>Kulcsfogalmak/fogalmak: cím, szöveg, bekezdés, szereplő. A napszakok elnevezése; a hét napjainak neve.</p>	<p>modellkövetéssel javítsa őket;</p> <ul style="list-style-type: none"> – a hangos olvasás előtt ismerje meg a szöveget; – bizonyítsa a szöveg megértését a következő tevékenységekkel: a szereplők megnevezése, az események elmondása, a lényeg kiemelése tanítói segítséggel; – értse meg a feladatok utasításait önálló/néma olvasással, bizonyítsa szövegértését a helyes megoldással; (2. félév) – a szótagolva olvasott szót, szószerkezetet, mondatot mondja ki folyamatos beszéddel is: ha szükséges, értelmezze jelentésüket; <p>– különböztesse meg a valóságos és a képzeletbeli szereplőt és eseményt;</p> <p>– ismerje a napszakokat és a hét napjainak nevét.</p>	<p>a családról szóló történetekben a gyerek kapcsolatait szüleivel, testvéreivel.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> Hogyan küzdi le rossz tulajdonságait a történet szereplője? <i>Életvitel és gyakorlat:</i> a meséhez bábok készítése; a dramatikus játék kellékeinek összegyűjtése, a tér berendezése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a mesék összehasonlítása animációs vagy filmes adaptációival; médiaélmények felidézése, kifejezése és megjelenítése: szóban, rajzban.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> használható napirend készítése, alkalmazása.</p>
--	---	---

Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése (az olvasás óraszámában)

<p>Tevékenységek, ismeretek Memoriterek tanulása hallás után, illetve közösen. A vers ritmusának tapsolása vagy megszólaltatása ütőhangszereken.</p> <p>A sorvégeken rímek keresése.</p> <p>A prózai és a verses szöveg tagolásának észrevétele: bekez-</p>	<p>Fejlesztési követelmények A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – mondjon el fejből néhány önállóan tanult mondókát; – érezze meg a vers ritmusát; – ismerje föl az összecsengő szavakat, a rímet; – működjön együtt társaival: dramatikus játékban: adják 	<p>Kapcsolódási pontok <i>Ének-zene:</i> Weöres Sándor: <i>Suttog a fenyves...</i> kezdetű versét dallamával együtt tanulják; a vers és a dal ritmusának összehasonlítása. <i>Dráma és tánc:</i> gyermekszínházi vagy</p>
--	--	--

<p>dések vagy versszakok. Él- ménynyújtás a gyermekiroda- lomból: bábozás, dramatizálás. Kulcsfogalmak/fogalmak: mondóka, vers, mese, történet; a vers ritmusa, rímei, verssor, versszak.</p>	<p>elő a mese eseményeit. (Elő- zetes fölkészülés után.) – különböztesse meg a mesés elemeket a valóságtól; – írásképük alapján ismerje föl a verseket;</p>	<p>bábszínházi produkció megtekintése.</p>
--	---	--

Írástanulás

<p>Tantárgyi fejlesztési célok Helyes írásszokások kialakítása az egyéni képességkülönbségek figyelembevételével: testtar- tás, írószerfogás (jobb kéz, bal kéz), kézcsúsztatás. Az iskolai tanuláshoz szükséges pszichi- kus funkciók célirányos fejlesztése: tartós figyelem, feladattudat, differenciált látási és hallá- si megfigyelések, emlékezet, analizáló és szintetizáló képesség, a szeriális sorrend megtartá- sa. Az írástanuláshoz szükséges részképességek: tájékozódás a sík lapon és a hármas vonal- rendszerben; mozgáskoordináció és finommozgások fejlesztése. A körívrera épülő, állójellegű írás jelrendszerének differenciált elsajátítása. Az írástechnika és a tetszetős, rendezett kézírás megalapozása. Szoktatás az írásmunka önellenőrzésére.</p>		
<p>Az írástanulás előkészítése – az alapozó/előkészítő időszakban A kötött írás tanulásának technikai megalapozása: 18 írásóra</p>		
<p>Tevékenységek, ismeretek Vizuális képességek fejleszté- se: hasonló ábrák összehasonlí- tása, különbségeik észrevétele. Megfigyelési képesség és for- maemlékezet fejlesztése, szeriális sorrend tartása: sor- ritmus szabályos folytatása bal- ról jobbra haladva. A finommozgások és a moz- gáskoordináció fejlesztése: képek kirakása korongokból, pálcikákból, terményekből; labirintusban eljutni a célig, írószer használata. Tájékozódás a sík lapon, a fü- zetben, a hármas vonalrend- szerben. A nyomtatott nagybetűk betű- elemeinek gyakorlása: álló, fekvő, ferde egyenesek, félkörív, alsó ívelés, ovális ala-</p>	<p>Fejlesztési követelmények A tanuló – fogalmazza meg az ábrák kü- lönbségeit; – viszonyítsa egymáshoz a megfigyelt ábrákat, tárgya- kat: kicsi, nagy, kisebb, na- gyobb; – fogja szabályosan az írószert, íraskor mindkét könyökét támassza meg az asztalon; – alakuljon ki finommotorikája és szem-kéz koordinációja; – tájékozódjék a sík lapon (főnt, lent, a füzet jobb és bal széle); – legyen tájékozott a vonal- rendszer használatában; – alakuljanak ki helyes írásszo-</p>	<p>Kapcsolódási pontok <i>Testnevelés és sport:</i> helyes testtartás. <i>Életvitel és gyakorlat:</i> a kéz ujjainak erősítése, ügyességének fejlesztése, pl.: gyurmázással. <i>Vizuális kultúra:</i> a finommozgások fejlesztése rajzolással, festéssel, mintázással.</p>

<p>kítása a levegőben, vázolója írólapra és írása füzetbe.</p> <p>Vonalvezetései gyakorlatok: a <i>kötött írás betűelemeinek</i> vázolója, írása (kör, kis horogvonal, nagy horogvonal, jobbra ívelés, kis hurokvonal, felső ívelés, alsó ívelés, félkörív, alsó hurokvonal, felső hurokvonal, hullámvonal). A kézcsúsztatás gyakorlása a betűelemek összekapcsolásával.</p> <p>Analizáló, szintetizáló feladatok: szavak kirakása mozgatható betűkből.</p> <p>Kulcsfogalmak/fogalmak: sor, oszlop, vastag vonal, betűelem, a betűelemek neve.</p>	<p>kásai;</p> <p>– előzetes képességei és ismeretei legyenek megfelelőek az írástanítás megkezdéséhez.</p>	
<p>Nyomtatott nagybetűk írásának tanulása: 40 írásóra</p>		
<p>Tevékenységek, ismeretek A hangok helyének, időtartamának megfigyelése szavakban. Magánhangzók fölismerése, írásuk nyomtatott nagybetűkkel (az alapozó időszakban). Mássalhangzók fölismerése, írásuk nyomtatott nagybetűkkel a betűtanítással párhuzamosan. Szavak írása másolással, variálása mozgatható betűkből. Rövid szavak önálló írása tollbamondásra vagy kép alapján; az olvasmánnyal kapcsolatos kérdésekre egyszavas válaszadása írásban. Rövid mondat írása másolással.</p> <p>Kulcsfogalmak/fogalmak: nyomtatott nagybetű, kisbetű, egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű betű, szó, mondat.</p>	<p>Fejlesztési követelmények A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – vonalelemekből (pálcikákból) állítsa össze a nyomtatott nagybetűket; – ismerje föl a nyomtatott nagybetűket, írja le őket diktálásra; – 2-5 betűs szavak írása nyomtatott nagybetűkkel: másolással, tollbamondással, emlékezetből, önállóan; – mondat írása másolással; – legyen tisztában az írás mindennapi életben betöltött alapvető funkciójával. 	<p>Kapcsolódási pontok <i>Ének-zene:</i> hallásfejlesztés.</p> <p><i>Művészetek:</i> tetszetős elrendezés, esztétikus füzetkép.</p>
<p>Az írott betűalakok tanulása; írástechnikát fejlesztő gyakorlatok: 50 írásóra</p>		
<p>Tevékenységek, ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>

<p>Az írott kis- és nagybetűk szabályos alakítása és kapcsolása. Betűkapcsolatok, rövid szavak írása. A hangok időtartamának jelölése. Másolás írott, majd nyomtatott mintáról: szavak, szókapcsolatok, rövid mondatok. Szavak válogató másolása megadott szempont alapján. Szavak toldalékolása minta segítségével. Szavak mondattá rendezése, a mondat leírása. Hiányos mondatok befejezése. Megadott betűcsoportokból szavak alkotása, leírásuk. Nevek kezdőbetűjének pótlása. Hat betűnél nem hosszabb, fonetikusán írandó szavak látóhalló tollbamondásra írása. Rövid szavak írása emlékezetből vagy képek alapján. Rövid mondatok írása tollbamondásra. Kötött betűvel írt szavak, mondatok olvasása. Lendületgyakorlatok.</p> <p>Kulcsfogalmak/fogalmak: nyomtatott betű, írott betű, kötővonal, betűkötés, szóköz.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismerje és használja a magyar ábécé betűinek írott alakjait; – olvashatóan alakítsa és kapcsolja egymáshoz a betűket; – írása legyen áttekinthető és rendezett; – másoláskor ne kövessen el írástechnikai hibát; ellenőrizze munkáját minta segítségével; – összpontosítsa figyelmét másoláskor a megadott feladatra. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> ábra és szöveg kombinációja.</p>
--	---	---

Anyanyelvi kultúra, anyanyelvi ismeretek

Tantárgyi fejlesztési célok

Az ösztönös anyanyelvhasználat tudatosításának megindítása, a helyesírás biztonságának megalapozása. Alapvető nyelvtani fogalmak tapasztalati úton történő megismerése. A hangok és a szavak helyes ejtésének gyakorlása: fonetikusán írandó szavak esetében a kiejtés és a leírás együttes alkalmazása. A szavak jelentést hordozó szerepének ismerete. A mondat fölépítése szavakból, kezdése nagybetűvel, zárása írásjellel. A nyelvi elemzési készség fejlesztése.

Nyelvtani, nyelvhelyességi ismeretek elsajátítása tapasztalással (az olvasás és az írás óraszámában)

Tevékenységek, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A hang (magán- és mássalhangzó), a betű (egy-, két-, háromje-	A tanuló – ismerje föl és nevezze meg a	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i>

<p>gyű), a szó, a mondat felismerése, megnevezése. A hang és a hozzátartozó betű azonosítása. Az ábécé hangjainak felsorolása. A rövid és a hosszú hangok megkülönböztetése a szavakban, helyes kiejtésük gyakorlása. Szavak szótagokra bontása; a szótagoló olvasás gyakorlása. A szavak jelentést hordozó szerepének megtapasztalása. A mondat szavakra tagolása. A leírandó szavak hangokra bontása; a hangok helyének, időtartamának megfigyelése. A mondat modalitásának érzékelése a beszédben és olvasás közben. Használata szituációs játékokban. A beszélő közlési szándékának fölismerése a kijelentő és a kérdő mondatokban. Az -e kérdőszó helyes használata.</p> <p>Kulcsfogalmak/fogalmak Hang, betű (egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű), kisbetű, nagybetű, magánhangzó mássalhangzó; ábécé, szó, szóköz, mondat, szótag, szótagolás, elválasztás, kötővonal; írásjel: pont, kérdőjel.</p>	<p>tapasztalati úton szerzett nyelvtani fogalmakat (hang, betű, szótag, szó, mondatot, írásjel);</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismerje a magyar ábécé hangjait és betűit; – jelölje a hangok időtartamát a szavakban; – alkalmazza az ösztönös szótagolást; – kérdezzen, ha egy szó jelentését nem ismeri; – a kiejtés szerint írandó szavak rögzítésekor gyakorolja az analízist, a szintézist; – utánozza a kijelentő és a kérdő mondatok helyes hanglejtését; – fejezze ki a beszélő szándékát a párbeszédekben és szituációs játékokban; – legyen udvarias a kérdésben és a válaszadásban. 	<p>az olvasás- és írástanulás folyamán alkalmazott hangtanítás, a szavak hangokra bontása, a hangok helyes sorrendjének és időtartamának megfigyelése, hang és betű megfeleltetése; a szó helyes ejtése, leírása; a szavak szótagolása (elválasztás); a többször látott szó írásképeinek megjegyzése; a mondat kezdőbetűjének megfigyelése – megalapozza a helyesírást. Olvasáskor a szavak jelentésének tisztázása – megerősíti a szó jelentést hordozó szerepét.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> hang- és képfelvételek készítése; a helyes kiejtés vizsgálata a felvételek segítségével.</p>
---	---	---

Helyesírási ismeretek elsajátítása tapasztalással

Tevékenységek, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A gyakorlati megfigyelések alkalmazása írásbeli feladatokban:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a hangok időtartamának helyes jelölése; – egyszerű szavak elválasztása szótagolás segítségével; – a j és az ly használata az ismert szókincs körében; – a kijelentő és kérdő mondat jelölése; – a nagybetűk használatának megfigyelése; 	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – alkalmazza együtt a helyes kiejtést és leírást; – helyesen válasszon el egyszerű szavakat; – jelölje a j hangot helyesen 10-20 begyakorolt szó esetében; – tanítói segítséggel használja a mondatzáró írásjeleket; – kezdje az ismert személyneveket és a mondatot nagybetűvel; 	<p><i>Ének-zene:</i> egy adott dallamhoz szöveg alkotása. Ritmusjátékok ütőhangszereken.</p>

Rövid, egyszerű szavak, mondatok másolása.	– másoljon nyomtatott vagy kötött betűkről szavakat, mondatot;	
Rövid, fonetikus rögzítendő szavak tollbamondása vagy önálló íratása képről.	– legyen képes 2-6 betűből álló szavak írására: önállóan vagy tollbamondásra;	
2-3 szavas kijelentő vagy kérdő mondat rögzítése tollbamondásra.	– másolásában, tollbamondásában, önálló írásában legyen helyes a betűk sorrendje;	
Emlékképei segítsék az írásban. Az önellenőrzés módjának elsajátítása.	– ellenőrizze összehasonlítással írásbeli munkáit.	

A tanulási képesség fejlesztése (az olvasás óraszámában)

Fejlesztési célok		
Figyelmes mesehallgatásra szoktatás, a hallott mese elmondása képekről (sorrendiség megjegyzése), előadása bábokkal vagy dramatikus játékkal. Verstanulás közösen: a megfelelő tanulási eljárás elsajátítása érdekében. A betűtanulás algoritmusának megismerése tapasztalati úton, az önálló tanulás lehetőségének megteremtése. A tanulók érdeklődésének fölkelítése életkori sajátosságaiknak megfelelő játékos tanulási módszerekkel. A jobb megértés és megjegyzés érdekében: élmények fölidézése az olvasottakkal kapcsolatban, érzelmekkel gazdagított ismeretszerzés.		
Tevékenységek, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Beszélgetés a tanulás szerepéről, fontosságáról, hasznosságáról. Az önálló feladatvégzés lépéseinek megtanulása, gyakorlása. Tanulás több tevékenység és érzékszerv segítségével: ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memóriagyakorlatok. A képzelet aktivizálása a megismerés érdekében. A kép és a szöveg kapcsolatának vizsgálata a jelentés szempontjából. A könyvtárhasználat alapvető szabályai, udvarias viselkedés és beszéd a könyvtárban. A könyvtári szolgáltatások megismerése: könyvkölcsön-	A tanuló – ismerje a tanulás funkcióját és értékét a mindennapi életben; – szöveghűen idézze föl a következő szépirodalmi műveket: 1-1 tetszés szerint választott mondóka, soroló, kiszámoló, 1 népi gyermekjáték közös előadása. Ágh István: <i>Virágosat álmodtam</i> . Birtalan Ferenc: <i>Kertünkben</i> . Csanádi Imre: <i>Naphívogató</i> . Kányádi Sándor: <i>Zápor</i> . Nemes Nagy Ágnes: <i>Nyári rajz</i> . Rónay György: <i>A tücsök és a hangya</i> (verses mese) közös előadása. Szilágyi Domokos: <i>Lepke-</i>	<i>Környezetismeret:</i> önálló ismeretszerzés megfigyeléssel. Az életkori sajátosságokhoz igazodó internethasználat lehetőségeinek felismerése, kockázatainak kerülése.

zés. Kulcsfogalmak/fogalmak: könyv, író, cím, tartalomjegyzék, könyvtár.	<i>dal.</i> Weöres Sándor: <i>Újlesztendő.</i> Weöres Sándor: <i>Ha vihar jő a magasból.</i>	
---	---	--

Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése
(az olvasás óraszámában)

Fejlesztési célok		
Erkölcsei, esztétikai kategóriák megismerése, jelentésüknek megfelelő használata. Az <i>ítélőképesség</i> fejlesztése: véleménynyilvánítás a mesék és a történetek szereplőiről. Ítéletalkotás egyszerű, mindennapos szituációkban. Az <i>erkölcsi érzék</i> fejlesztése: a szituációs játékok keretében az udvarias nyelvhasználat és szokások megbeszélése. Az <i>esztétikai érzék</i> fejlesztése: a versek ritmusának, zeneiségének, rímeinek észrevétele. Törekvés a tiszta és esztétikus fűzetvezetésre, rajzoknál a hely kihasználására; a tanterem, az asztal, a táskarendjének megőrzésére. A <i>történeti érzék</i> fejlesztése: az időtartamok megfigyeltetésével és a róluk szóló történetek olvasásával: perc, óra, nap, hét.		
Tevékenységek, ismeretek Egyszerű ítéletek alkotása mesék, versek, olvasott/hallott irodalmi művek szereplőiről. A történetekhez kapcsolódó alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak kialakítása. A megismert mese, történet tanulmányának összevetése saját tapasztalatokkal, megélt eseményekkel. Az idő múlásának érzékelése a valóságban. Az események elmondása időrendben. Nemzeti ünnepeink, jelképeink.	Fejlesztési követelmények A tanuló – képviselje meggyőződéssel a legalapvetőbb emberi értékeket; – használja helyesen az erkölcsi, esztétikai fogalmakat; – alkalmazza a mindennapok során: a tanult viselkedési szokásokat, az udvarias nyelvhasználatot; – vegye észre környezetének esztétikumát, törekedjék megőrzésére. – nevezze meg a szabályosan ismétlődő időszakokat.	Kapcsolódási pontok <i>Dráma és tánc:</i> részvétel dramatikus játékokban. <i>Vizuális kultúra:</i> átélt, olvasott vagy elképzelt esemény vizuális kifejezése. <i>Környezetismeret</i> a természetvédelem jelentőségének felismerése.
Kulcsfogalmak/fogalmak jó – rossz; jószívű – irigy, önző; bátor – félős, ijedős; okos – buta; udvarias – udvariatlan; szép – csúnya; jelkép, tanulság, közmondás.		

A fejlesztés várt eredményei az első évfolyam végén

A tanuló beszéljen érthetően, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival. Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszoljon. Használja a bemutatkozás, a felnőttek és kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Segítséggel számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Szöveghűen mondja el a memoritereket.

Ismerje a nyomtatott és az írott betűket. Ismert és begyakorolt szöveget pontosságra törekvően olvasson fel. Legyen képes szavakat, rövid mondatot önálló olvasással megismerni és megérteni. Írása legyen rendezett: a betűket olvashatóan alakítsa és kapcsolja egymáshoz. Ismert szavakat, rövid mondatot írjon le másolással, látó-halló tollbamondással vagy emlékezetből.

Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával. Ítéloképessége, erkölcsi, esztétikai érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett.

Magyar nyelv és irodalom 2. évfolyam

Az 2. évfolyam óraszámjai

	A tantárgy heti óraszámja	A tantárgy éves óraszámja
2. évfolyam	7	252
	Olvasás 4 óra Írás 1 óra Nyelvtan 2 óra	144 olvasás, 36 írás, 72 nyelvtan-helyesírás

A tematikai egységek elosztása

Beszéd-olvasás 144 óra	
Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása (udvarias beszéd)	6
Olvasás, az írott szöveg megértése	123
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése (folyamatos az olvasással)	9
A tanulási képesség fejlesztése (folyamatos az olvasással)	3
Az ítéletképeség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése	__3
Összesen	144
Írás 36	
Az írástechnika fejlesztése – az eszközszintű írás előkészítése	36
Nyelvtan 72 óra	
Beszéd-készség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése	6
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása	20
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	42
A tanulási képesség fejlesztése (folyamatos a nyelvtan és a helyesírás tanulásával)	4
Összesen	72

Tematikai egységek

Beszéd-készség, a szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása

Előzetes tudás

Megérti az egyszerű szóbeli magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. Kérdésekre rövid, érthető választ ad. Ismeri a magyar nyelv hangállományát; különbséget tud tenni a hosszú és a rövid hangok között. Képes a szavakat hangokra bontani. Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Segítséggel beszámol élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Szöveghűen mondja el a memoritereket.

<p>Tantárgyi fejlesztési célok Az érthető beszéd fejlesztése: a helyes beszédlejtés gyakorlása; a beszéd mondatokra tagolása, a mondatdallam alakítása, a szavak, szó szerkezetek helyes ejtése, hangsúlyozása. Mondatok kapcsolása: a gondolatok bővebb kifejtése. Tömörítés: két vagy több mondat összerendezése jelentésük megtartásával. Mesék, narratív történetek értő hallgatása, felidézése. Szóbeli szövegek alkotása: olvasmányokkal, eseményekkel kapcsolatos érzések, vélemények, állásfoglalások pontosabb kifejtése. Szándékok, érzelmek kifejezése nem verbális eszközökkel. A környezettel való kapcsolattartás nyelvi formáinak és metakommunikációs eszközeinek megfelelő használata.</p>		
<p>Az udvarias magatartás és beszéd tanulása (az olvasás óraszámában)</p>		
<p>Tevékenységek, ismeretek Az előző évfolyamon a témában tanultak ismétlése, bővítése: köszönés, bemutatkozás, valaki bemutatása, érdeklődés, szívesség kérése, tapintat, segítségnyújtás, bocsánatkérés, figyelmesség, köszöntés, ajánlkozás. A környezettel való kapcsolattartás nyelvi formáinak elsajátítása. Önismereti gyakorlatok: viszonyulás a környezethez. Improvizációs és beleélő játékok: Mit könnyű megtennem, és mit nehéz? Hogyan kérhetek segítséget felnőttől vagy gyerektől? Mivel bánthatok meg másokat? Kulcsfogalmak/fogalmak: bemutatás, érdeklődés, szívesség, tapintat, figyelmesség.</p>	<p>Fejlesztési követelmények A tanuló – Alkalmazza az udvarias magatartást és beszédet a szituációs játékokban és a mindennapi kommunikációban; – ismerje fel a nem verbális jelzések tartalmát, használja azokat beszéd közben; – igazodjék el szűkebb környezete társas kapcsolatrendszerében.</p>	<p>Kapcsolódási pontok <i>Dráma és tánc:</i> szituációs játékok. <i>Erkölcstan:</i> én és környezetem; nehéz helyzetek megoldása; kapcsolatba lépés másokkal.</p>
<p>A beszédképesség fejlesztése, szóbeli szövegalkotások (az olvasás és a nyelvtan óraszámában)</p>		
<p>Tevékenységek, ismeretek Rövid, jól mondható, ritmusos, versrészletek olvasásával és hangos ismételtetésével a beszédlejtés, a szövegtagolás, a hangsúlyozás, a hanglejtés és a beszédritmus gyakorlása. A kijelentő és a kérdő monda-</p>	<p>Fejlesztési követelmények A tanuló – beszéde legyen helyesen artikulált, megfelelő tempójú; – valósítsa meg a szövegjelentést értelmező tagolást, a magyar nyelvnek megfelelő hanglejtést, hangsúlyozást: a</p>	<p>Kapcsolódási pontok <i>Ének-zene:</i> helyes légzéstechnika, tagolás.</p>

<p>tok megszólaltatása megfelelő hanglejtéssel. A hangok időtartamának és a hangkapcsolatok helyes ejtésének tanulása azonos típusú szócsoportok olvastatásával.</p> <p>Szókincsbővítés: rokon értelmű kifejezésekkel, közmondásokkal, szólásokkal. Ismeretlen szavak, kifejezések magyarázata a szövegkörnyezetben történő értelmezéssel és illusztrációkkal.</p> <p>Az aktív szókincs bővítése.</p> <p>Mondatok összekapcsolása.</p> <p>Összefüggő mondatok alkotása képek, képsorok segítségével, adott vagy választott témáról. (Pl.: nemzeti ünnepünk; családi hagyományok, ünnepek stb.)</p> <p>Páros és csoportos beszélgetés. A nem verbális eszközök jelentésének fölismerése, használata beszéd közben.</p> <p>Kulcsfogalmak/fogalmak: szövegtagolás, szünet, ritmus, hangsúly, hanglejtés, testtartás, arcjáték, tekintet.</p>	<p>beszédben, a hangos olvasás során és versmondáskor;</p> <ul style="list-style-type: none"> – törekedjék a <i>helyes</i> beszédre, olvasásra (hangkapcsolatok, időtartam helyes ejtése); – használja feladatok végzésekor a Mf. szótárát; – alkalmazza a megismert kifejezéseket a tanultak, az olvasottak elmondásakor; – társaival együttműködve jelenítse meg az olvasott szövegek cselekményét dramatizált játékban; – vegyen részt önismereti gyakorlatban, szerepjátékban: (tapintat, figyelmesség, bocsánatkérés, ajándékozás); – irányítsa figyelmét a beszélő partnerre; – igazodjék el szűkebb környezete társas kapcsolatrendszerében. 	<p><i>Ember és természet:</i> beszámoló a természeti megfigyelésekről, eseményekről.</p> <p><i>Tánc és dráma:</i> szituációs és dramatikus játékok.</p> <p><i>Ember és társadalom:</i> család és rokonság témakör</p>
--	--	---

Olvasás, az írott szöveg megértése

Előzetes tudás

Ismeri a magyar ABC nyomtatott betűit; ezeket képes nagyobb nyelvi egységekbe szintetizálni. Ismert és begyakorolt szöveget – pontosságra törekedve, saját fejlettségi szintjén – hangosan olvas. Néhány mondatos, egyszerű szöveget képes önálló olvasással megismerni és megérteni. Főlismeri és tapssal/ritmushangszerrel megszólaltatja a versek ritmusát, megtalálja a sorok végén elhelyezkedő összecsengő szavakat (rímet). Szívesen vesz részt társaival szituációs és dramatikus játékokban. Fejből elmond néhány mondókát, verset.

Tantárgyi fejlesztési célok

A műélvezet fejlesztése a beleélés, a képzelet, az asszociációk, a játék, a ritmus és a zene révén. Magyar nép- és műköltészeti alkotások olvasása. A bennük megőrzött értékek, hagyományok közvetítése. Ismerkedés a hazai kisebbségek és más népek irodalmának alkotásaival. Szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek megismerése. Témakörök: mesék, az évszakok, a munka világa, a gyermekélet (család és iskola), az állatok és a gyerekek. A szövegek tagolásának észrevétetése (bekezdés, vázlat). A költői eszközök (ritmus, rím) önálló főlismerése, versek ritmizálása. Az ismétlés (refrén) fölfedezése. Elemi ismeretek szerzése tapasztalással a versek és a prózai szövegek formai különbségeiről: vers és próza; műfaji különbségeiről: vers és verses mese; mese és történet. A mese és a valóság különbségének tudatosítása: valóságos szereplő és meseszereplő; valós és fantázia szülte esemény.

A szövegértő olvasás fejlesztése: 108 olvasásóra

Tevékenységek, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az olvasmány és vers címének, hangulatának megfigyelése; témájának előfeltételezése, szereplőinek, főbb eseményeinek megnevezése. A cím és a tartalom kapcsolatának főlismerése. A szöveg tagolása a megadott vázlat alapján.</p> <p>A főszereplő kiválasztása, a szereplők magatartásának megítélése, tulajdonságaik megfigyelése. Egyszerű oksági összefüggések felismerése.</p> <p>A mese és a valóság különbségének tudatosítása. A valóságos és a képzeletbeli események, szereplők szétválasztása. Az eseménysor összefoglalása a vázlat segítségével (időrend). Véleményalkotás az olvasmá-</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – következtessen a címből a témára; – értse meg a rövid, egy szálon futó történetek felépítését; az ok- és okozati összefüggéseket. – különböztesse meg a valóságot a képzelettől; – törekedjen az ismert, begyakorolt szöveg pontos, helyes, lehetőleg folyamatos olvasására; – a hangos olvasás előtt ismerje meg a szöveget; használja fel a megértés érdekében az egyszerűbb grafikus szervezőket; – ismerje föl és önállóan javítsa az olvasás közben elkövetett 	<p><i>Matematika:</i> szöveges feladatok szövegének értelmezése.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> az évszakok jellegzetességei.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én és szűkebb közösségem.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> különböző médiaszövegek megfigyelése közvetlen példák alapján: kezdő és végpontja, cselekménye, a cselekményelemek sorrendje. (Pl. animációs mesék) Saját megélt élmények és tapasztalatok összevetése a média által közvetített, megjelenített világokkal:</p>

<p>nyokból kiemelt élethelyzetekkel kapcsolatban. Címadás. Ismeretközlő szövegekben egyszerű oksági összefüggések következtetése, megértése. A természeti változások megfigyelése, szóbeli beszámoló a tapasztalatokról. Szépirodalmi, ismeretterjesztő szövegek és versek olvasása az évszakokról, összevetésük a tapasztalatokkal. Mesék, történetek értő hallgatása, felidézése (pl. történetek a családi élet eseményeiről; nemzeti ünnepeinkről, jelképekről) Rövid mesék, történetek dramatikus, bábos megjelenítése.</p> <p>Kulcsfogalmak/fogalmak: hónap, évszak, év; cím, szöveg, bekezdés, írásjel, szerző, olvasó; mondat – gondolat, vázlat; főszereplő, mellékszereplő; összefoglalás.</p>	<p>szöveghibáit;</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismerjen meg néma olvasással, életkori sajátosságainak megfelelő rövid szövegeket. – ismerje a hónapok és az évszakok nevét, sorolja föl jellegzetességeiket; – a szöveg megértését bizonyítsa kérdésekre adott választással: a cím kapcsolata a tartalommal; a főszereplő megnevezése; az eseményekből levonható következtetés (a lényeg); ismeretközlő szövegnél a szöveg témája; a tanult ismeret. 	<p>gyermekműsorok, -újságok, életkornak megfelelő honlapok, képregények, rajzfilmek.</p> <p>A hang és a kép szerepe a mesevilágban.</p> <p><i>Informatika:</i> könyvtárhasználat.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmus, ismétlődések.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> dramatikus és improvizációs játékok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> jelmez, kellék, díszlet, színpadi tér.</p>
--	--	---

A beszéd- és az olvasástechnika fejlesztése: 36 olvasási gyakorlóóra

<p>Tevékenységek, ismeretek A <i>Beszéd, olvasás</i> munkafüzet tartalmazza a témák gyakorlatanyagát.</p> <p>Verses mondásokkal a helyes <i>beszédlégzés</i> és <i>szövegtagolás</i> gyakorlása. Az artikuláció élénkítése a szöveg suttogásával.</p> <p>A légzéstechnika gyakorlása szószerkezeteken, bővülő mondatokon.</p> <p><i>A helyes ejtés fejlesztésére:</i> Szósorok olvasása a hangok időtartamának begyakorlására. A kiejtéstől eltérő helyesírású szavak fonetikus hangoztatása: szükség esetén tanítói minta</p>	<p>Fejlesztési követelmények A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – beszédlégzése legyen tudatos; – olvasson szavakat, szószerkezeteket, mondatokat, rövid szövegeket: pontosan és helyes kiejtéssel; – törekedjék a szószerkezetek folyamatos olvasására; – tartson szünetet az írásjeleknél és a mondatok között; hanglejtésével jelezze a mondathatárokat és a kérdő mondatot. 	<p>Kapcsolódási pontok <i>Ének-zene:</i> hangképzés, helyes légzéstechnika, hangadás, hanglejtés.</p>
---	---	--

<p>alajján. Szópárokban zöngés és zöngétlen hangok megkülönböztetése. A hangtörvények érvényesítése a szavak helyes ejtésében: utánzással. A ch-val jelölt hang kiejtése szavakban.</p> <p><i>Az olvasástechnika fejlesztésére:</i></p> <p>Azonos betűvel írt egyjegyű és kétjegyű mássalhangzók a szavakban. Az összetett szó szóhatárain egymás mellé került mássalhangzók megkülönböztetése, pl.: gázszerelő. Az ékezet jelentést módosító szerepének megtapasztalása. <i>A pontos olvasás gyakorlása:</i> a szavak között egy betű eltérés van.</p> <p>Anagrammák (azonos betűkből álló szók) alkotása, olvasása.</p> <p>Azonos szavakból álló mondatok olvasása különös figyelemmel a todalékokra.</p> <p><i>A folyamatos olvasás előkészítése:</i> szószerkezetek bővítésével, összekapcsolásával. Mondatok kapcsolásával. Bővülő mondatok olvasása helyes tagolással és hangsúlyozással. A kérdő mondat hanglejtésének gyakorlása. Párbeszéd reprodukálása: kérdő és kijelentő mondatok helyes hanglejtésével.</p> <p>Kulcsfogalmak/fogalmak: szó, szószerkezet, mondat, írásjel, szótagoló olvasás, folyamatos olvasás, hangsúly, hanglejtés.</p>		
--	--	--

Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése (az olvasás óraszámában)		
<p>Tevékenységek, ismeretek Az olvasmányok és a versek szerzőjének megnevezése, az író és a költő fogalmához tapasztalatok gyűjtése. A népköltés ismeretlen szerző alkotása. A versek és a prózai szövegek összehasonlítása formai és tartalmi szempontból. Verses mese olvasása. Jellegzetes mesekezdések és a mesék befejező mondatainak gyűjtése. Meseszereplők felsorolása. Mesék és valóságos történetek megkülönböztetése. A versek lüktetésének, rímeinek, ismétlődéseinek (refrén) fölismerése. Rövid mesék, történetek dramatikus, bábos megjelenítése. Kulcsfogalmak/fogalmak: népköltészet, műköltészet szerző: költő – vers, író – próza; olvasó, mese, mesebeli szereplő, mesekezdés, mese befejezése; vers, verses mese, rím, ritmus, refrén.</p>	<p>Fejlesztési követelmények A tanuló – szívesen hallgasson és olvasson meséket, verseket, életkori sajátosságának megfelelő irodalmi műveket; – legyen képes az olvasókönyvbeli irodalmi műveket fölismerni műfaji jellemzőik alapján (pl. mese, vers, mondóka, találós kérdés); – érthetően, tagoltan, kellő hangerővel emlékezetből mondja el a tanult mondókat, verseket. – működjön együtt társaival a dramatikus megjelenítésben és a mesék tartalmához kapcsolódó beleélő improvizációs/rögtönzéses, játékokban.</p>	<p>Kapcsolódási pontok <i>Könyvtárhasználat:</i> Látogatás a könyvtárban: mesegyűjtemények megismerése (Arany László, Benedek Elek, Berze Nagy János, Illyés Gyula) <i>Vizuális kultúra:</i> az olvasott/felolvasott szövegekhez, megtekintett animációs filmekhez kapcsolódó élmények megjelenítése (pl.: rajzzal, montázskészítéssel).</p>

Írás

<p>Előzetes tudás Ismeri és használja a magyar ábécé kis- és nagybetűinek írott alakjait. A betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz. Másolásakor nem követ el írástechnikai hibát. Képes leírni 2-6 betűs fonetikusán rögzítendő szót tollbamondásra vagy emlékezetből. Alkalmazza a helyes írásszokásokat: testtartás, írószerfogás, kézcsúsztatás.</p>
<p>Tantárgyi fejlesztési célok Az elsajátított új nyelvhasználati mód készségeinek továbbfejlesztése: az írásmozgások automatizmusainak és az íráshoz kapcsolódó helyes szokásoknak a megerősítése. Az írástechnika fejlesztése. A tetszetős kézírás alakítása, a szöveg esztétikus elrendezése. Az írásbeli gyakorlófeladatok egyben fejlesszék a kifejezőképességet is. A Q, q betű hangjának és írásának megtanulása. Az önálló írás ellenőrzése az <i>Írásmunkafüzet Helyesírási szógyűjteményének</i> segítségével.</p>

Az írástechnika fejlesztése, az eszközsztű írás előkészítése: 36 írásóra

Tevékenységek, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A Q, q betű tanulása. Szavak írása a tanult betűvel.</p> <p>A szabályos betűalakítás és kapcsolás ismétlése betűcsoportokban: szavak, szókapcsolatok, mondatok és rövid szövegek írásával. Az írástempó fokozása lendületgyakorlatokkal.</p> <p>Elvárható tempójú írás.</p> <p>Két-három összefüggő mondat leírása másolással, tollbamonddásra vagy emlékezetből.</p> <p>A motiváció és a figyelem fenntartása érdekében a másoláshoz különféle feladatok kapcsolása (pl.: hiányzó ékezetek pótlása, megadott szótagokból szavak alkotása, másolandó szavak ismétlése toldalékolással vagy kiegészítése szószervezetté, válogató másolás stb.)</p> <p>Másolás nyomtatott betűs szövegről írottra: a hiányzó kezdőbetűk pótlása.</p> <p>A tollbamonddások előzetes helyesírási megbeszélése.</p> <p>Az eszköz szintű írás előkészítése: Mondatalkotás megadott szószervezetekből vagy szavakból. Azonos alakú szavak mondatba helyezése különféle jelentésüknek megfelelően.</p> <p>Mondatok variálása a szavak sorrendjének megváltoztatásával. Két megadott mondat összekapcsolása. A mondat átalakítása kérdéssé. A szöveg lemásolása az ismétlődő szavak elhagyásával. Stb. Önállóan alkotott mondatok leírása. Az</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – alkalmazza a helyes írásszokásokat; – másoláskor ne ejtsen hibát; – jelölje a mondatkezdést és a mondatzárást; – a gyakorlott szóképlet körében alkalmazza a szókezdő nagybetűt; – ismerje az időtartam és a j hang kétféle jelölési módját; – írástempója tegye lehetővé az írásbeli feladatok időbeni elvégzését; – figyelmes másolással oldja meg a nyelvhasználati feladatokat; – a szövegminta és a <i>Helyesírási szógyűjtemény</i> alapján ismerje fel és javítsa ki hibáit. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> esztétikai igényesség; térérzékelés.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> harmonikus, ütemes mozgás.</p> <p><i>Ének-zene:</i> tempó, ritmus.</p>

íráshasználát normáinak megtartása. A hely kihasználása a lap széléig; az elválasztás használata. Kulcsfogalmak/fogalmak: szöveg, lapszél/margó		
--	--	--

Anyanyelvi kultúra, anyanyelvi ismeretek

Előzetes tudás		
A tapasztalati úton szerzett nyelvtani fogalmak, helyesírási ismeretek felismerése, megnevezése. A helyesírási szabályok megértéséhez szükséges nyelvtani fogalmak ismerete.		
Tantárgyi fejlesztési célok		
Az anyanyelvhasználat tudatosításának megindítása, a helyesírás biztonságának megalapozása. A nyelvi elemzési készség fejlesztése, és a nyelvtani fogalmak használatának tudatosítása. A helyesírási készség fejlesztése. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és írásbeli nyelvhasználatban.		
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondat, szó, hang, betű; szótagolás; szótő és toldalék; mondatfajták: 72 nyelvtanóra		
Tevékenységek, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A mondat, a szó, a hang, a betű felismerése és megnevezése. Az ábécé hangjainak felsorolása. A betűrend használata gyakorlati feladatokban. A hangok csoportosítása fajtájuk és időtartamuk szerint. A magán – és a mássalhangzók időtartamának jelentést megkülönböztető szerepe gyakorlati feladatokban. A szótagolás szabályszerűségeinek felismerése. Az elválasztás egyszerűbb esetei. A szavak jelentést hordozó szerepének ismerete. A rokon értelmű és az ellentétes jelentésű szavak használata. A többjelentésű és az azonos alakú szavak jelentéshordozó szerepének megfigyeltetése, megfelelő mondatba helyezése. A szótő felismerése, a toldalékok	A tanuló – ismerje föl és megnevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat; – ismerje az ábécé betűsorrendjét, alkalmazza a szótári munkában és egyszerűbb feladatok megoldásakor; – alkalmazza a feladatokban helyesen a hangok időtartamának jelölését; – idézze föl a tanult szabályokat egyszerű szók elválasztásakor; – használja a tanult nyelvtani szabályokat feladatok megoldásakor; – alkalmazza jelentésüknek megfelelően az újonnan megismert szavakat, kifejezéseket; – ismerje fel egyszerűbb esetekben a szavak tövét és toldalékát;	<i>Környezetismeret:</i> állatok kommunikációja, jel, jelzés, információ; lakóhely, közlekedés; természeti ritmusok. <i>Vizuális kultúra:</i> hangfelvételek és képfelvételek készítése; a helyes kiejtés vizsgálata a felvételek segítségével. <i>Ének-zene:</i> ritmusjátékok ütőhangszereken.

<p>jelölése. A toldalékos szavak keresése szövegben. Szavak toldalékolása. A -ba, -be, -ban, -ben, ragos szóalakok helyes használata szóban és írásban. Egyéb toldalékos szóalakok felismerése. A beszélői szándék felismerése a kijelentő és a kérdő mondatokban. Megnevezésük. Alkalmazásuk párbeszédben.</p> <p>Az -e kérdőszó helyes használata.</p> <p>Kulcsfogalmak, fogalmak</p> <p>Hang, betű; ábécé; egyjegyű betű, kétjegyű betű, háromjegyű betű; magánhangzó, mássalhangzó; szó, szóköz, mondat, szöveg; szótő, toldalék; rokon értelmű, ellentétes jelentésű szó; írásjel, kijelentő mondat, kérdő mondat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – alkalmazkodjon a nyelvi norma szabályaihoz a -ba, -be és a -ban, -ben toldalékos szavak esetében; – különböztesse meg a beszédben hanglejtéssel a kijelentő és a kérdő mondatot; írásban használja a megfelelő írásjelet mondatzárásra; – kövesse a nyelvi norma szabályait a mondat-és szövegalkotásakor, szóban és írásban. 	
--	---	--

Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása (az írás és a nyelvtan óraszámában)

Tevékenységek, ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Szabályszerűségek felismerése és alkalmazása írásbeli feladatokban. Hibajavításkor indoklás a szabály felidézésével.</p> <p>A helyesírási probléma fölismerése, megoldása a szóelemzés segítségével. A kiejtéstől eltérő helyesírású szavak írásának gyakorlása egyszerűbb esetekben.</p> <p>A helyes kiejtés és az írás együttes alkalmazása.</p> <p>A tapasztalat alapján: nagy kezdőbetű használata személynevek, állatnevek írásában.</p> <p>A <i>j</i> és <i>ly</i> használata az ismert szókincs körében.</p> <p>Szabályismeret és alkalmazás:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a hangok időtartamának jelölése írásban; – a írástól eltérő hangkapcsolatok lejegyzése; – a hagyomány szerinti írásmód; 	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – szükség szerint idézze föl és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében; – használja a szóelemzésről tanultakat a kiejtéstől eltérő helyesírású szavak leírásakor; – segítse helyes kiejtéssel a fonetikusán írandó szavak lejegyzését; – hasznosítsa megfigyeléseit a helyesírásban; – jelölje helyesen a <i>j</i> hangot 30–40 begyakorolt szó esetében; – jelölje írásban helyesen a hangok időtartamát; 	<p>Ének-zene: egy adott dallamhoz szöveg alkotása.</p>

<p>– az elválasztás szabályai; – a kijelentő és a kérdő mondat megkülönböztetése a beszédben és az írásban. A mondatkezdő nagybetű és a megfelelő mondatvégi írásjel alkalmazása írásbeli feladatokban. A korosztálynak megfelelő lexikonok, szótárak használata. Kulcsfogalmak, fogalmak Ábécé, elválasztás, szótag; írásjel: pont, kérdőjel (másoláskor, tollbamondáskor), felkiáltójel (másoláskor).</p>	<p>– válassza el helyesen az egyszerű szavakat; – ne kövessen el hibát a kijelentő és kérdő mondat megszólaltatásában, leírásánál; – alkalmazza helyesen a mondatkezdésével és a zárásával kapcsolatban tanultakat; – használja a helyesírási szótár szójegyzékét segítséggel; – legyen képes önellenőrzéssel felismerni és javítani hibáit.</p>	
--	--	--

A tanulási képességek fejlesztése
(az olvasás, az írás és a nyelvtan óraszámában)

<p>Előzetes tudás Önismerete és feladattudata elérte az életkori sajátosságainak megfelelő szintet. A tanító irányításával szívesen végzi feladatait. Írásbeli utasításokat is megért és teljesít. Figyelmét hosszabb időre képes a feladatra irányítani. Szívesen vesz részt közös tevékenységekben. Megtapasztalta a tanulás értékét, szerepét a mindennapi életben.</p>		
<p>Fejlesztési célok A játszva tanulás képességének fejlesztése, például: rávezetés az eredményes memorizálásra. Az emlékezet fejlesztése. Kitartásra szoktatás a megfigyelésekben, adatok gyűjtésében, lejegyzésében. Önálló feladatvégzés kialakítása és bátorítása: differenciált egyéni vagy csoportos tevékenységek alkalmazásával – fokozatosan növekvő időtartamban. A különféle információforrások használata: könyvtár, könyvek (szótárak, gyermekenciklopédiák, ismeretterjesztő könyvek) gyermekújságok, gyermekbarát honlapok. Tanulói segédeszközökben: Helyesírási szógyűjtemény; Rokon értelmű szavak, kifejezések; Ellentétes jelentésű szópárok).</p>		
<p>Tevékenységek, ismeretek Beszélgetés a tanulás szerepéről, fontosságáról, szükségességéről; a tanultakhoz kapcsolódó információk kereséséről, kezeléséről. Az önálló feladatvégzés meg alapozása és gyakorlása: az ismeretekhez szükséges információk keresése (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés, a gyermeklexikon, szótárak használata a betűrend segítségével).</p>	<p>Fejlesztési követelmények A tanuló – szerezzen tapasztalatot a tanulás értékéről, funkciójáról a mindennapi életben; – önálló írásbeli készítésekor használja az <i>Írásmunkafüzet</i> Helyesírási szótárát; – a tankönyvi szövegek feldolgozásakor használja a rokon értelmű vagy ellentétes jelentésű szavak szótárát. – tanulja meg és adja elő szö-</p>	<p>Kapcsolódási pontok <i>Környezetismeret:</i> önálló tanulás. Könyvek, szövegek keresése a könyvtárban a tanult természetismereti témákról. <i>Vizuális kultúra:</i> mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes feldolgozásainak összehasonlítása. A világháló használata: az életkornak megfelelő hon-</p>

<p>Egyszerű ok-okozati összefüggés felismerése; következtetések levonása.</p> <p>Szöveg tanulási technikák: versek memorizálása rajzzal vagy mozgással megjelenítve, illetve lüktetését érzékeltetve. A fantázia és a képzelet bekapcsolása a tanultak jobb megjegyzése érdekében. Az emlékezet fejlesztése: azonos helyesírású szósorok, rokon értelmű szavak tanulásával. A szövegelemzés lépéseinek megjegyzése, alkalmazása önálló olvasáskor. A vázlat segítségével az események vagy ismeretek felidézése.</p> <p>Illusztrált szövegben a kép és a szöveg egymást kiegészítő jelentésének észrevétele. Eligazodás az írott nyelvi források világában</p> <p>A könyvek jellemző adatainak megfigyelése: író, cím, kiadó, tartalomjegyzék.</p> <p>Ismerkedés a gyermekújságok tartalmával, szerkezetével.</p> <p>Kulcsfogalmak/fogalmak szótár, címszó, lexikon, betűrend; tartalomjegyzék, szerző: író, költő; gyermekújság.</p>	<p>veghiba nélkül a memoriteket;</p> <p>– 2-3 találós kérdés, 1 köszöntő, 1 énekes gyermekjáték.</p> <p>Népköltés: <i>Kerek istenfának szép tizenkét ága.</i></p> <p>Népdal: <i>Elment a madárka.</i></p> <p>Csanádi Imre: <i>Négy testvér.</i></p> <p>Csukás István: <i>Hideg szél fúj.</i> József Attila: <i>Altató.</i></p> <p>Kányádi Sándor: <i>Pulyka-szégyen.</i></p> <p>Petőfi Sándor: <i>Anyám tyúkja.</i></p> <p>Rónay György: <i>A róka és a gólya</i> (verses mese) közös előadása. Tamkó Sirtó: <i>Károly: A nagy természet.</i></p> <p>Utassy József: <i>A kisokos.</i></p> <p>Weöres Sándor: <i>Buba éneke.</i></p> <p>Johann Wolfgang Goethe: <i>A kis virág.</i></p>	<p>lapok böngészése, a tanultak kiegészítése. Beszámoló a látottakról.</p> <p>A világháló lehetőségeinek és kockázatainak ismerete.</p> <p>A tankönyvi szöveg és kép kompozíciós kapcsolatának elemzése, értékelése.</p>
--	---	--

Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése
(az olvasás óraszámában)

Előzetes tudás

Véleményt alkot mesék és történetek szereplőiről; ítéleteiben a tanult alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmakat helyesen használja. Meggyőződéssel képviseli a megismert emberi értékeket. Ráérez a hallott/olvasott mese/történet tanulságára. A mindennapok során alkalmazza a tanult viselkedési szokásokat, udvarias nyelvhasználatot. Észreveszi környezetének esztétikumát, törekszik megőrzésére. Érzékeli az idő múlását, észreveszi a szabályosan ismétlődő időszakokat, történéseket.

Fejlesztési célok

Ítéloképesség és erkölcsi érzék fejlesztése: a szépirodalmi művek alapján erkölcsi, esztétikai fogalmak megismerése. Mesehősök tulajdonságainak és cselekedeteinek megítélése. Az olvasott szépirodalmi művekben a szereplők döntési helyzeteinek fölledése, eljátszása nézőpontváltással/ szerepcserével. Önismeret: a saját viselkedés megítélése. Pozitív viszonyulások alakítása: a másság elfogadása, a rászorulóknak segítése. A beleélés, az együttérzés képességének fejlesztése. Az esztétikai érzék fejlesztése: a versrímelek fölledése, összecsengő, rímelő szavak önálló keresése. A művekkel kapcsolatos tetszésítéletek megfogalmazása. A történelmi érzék fejlesztése: az időtartamok megfigyeltetésével: hónapok, évszakok, év. A történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismerése: időrend. Humorérzék fejlesztése a szövegben rejlő tréfás kifejezések, események fölledésével.

Tevékenységek, ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak kialakítása. Azonosulás, ítélet, érvelés a szépirodalmi szövegek olvasásakor. Az olvasmányokból kiemelt élethelyzetek megbeszélése, megítélése. Egyszerű szólások, közmondások megfelelő alkalmazása.</p> <p>A történetiségen alapuló összefüggések megértése az egy szálon futó történetekben. Mindennapi ellentétek átélése dramatikus játékban. A szereplő helyzetének megítélése szerepcserével, szempontváltással. A múlt néhány környezetünkben található emlékének megismerése (múzeumok, emléktáblák, műemlékek, emlékművek; tárgyak, fotók, egyéb dokumentumok; szokások. Nemzeti ünnepeink, jelképeink.</p> <p>Kulcsfogalmak/fogalmak igaz – hamis; hűség – hűtlen, hazudós – igazmondó; ravasz – együgyű; szorgalmas – lusta; igazságos – igazságtalan; nemzeti ünnep, jelkép; közmondás, tanulság, konfliktus/ellentét/összeütközés.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – foglaljon állást, érveljen alapvető erkölcsi kérdésekben; – hallgassa meg mások érvelését is; – egyéni élménye mesélésekor mondja el véleményét az eseménnyel kapcsolatban; – legyen képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő irodalmi művek befogadása során; – élje át drámajátékok segítségével a mindennapi ellentéteket, és életkori szintjén kezelje őket; – ismerje környezetete múltjáról mesélő emlékeit. 	<p><i>Környezetismeret:</i> az ember megismerése, (magatartásformák, szabályok, viselkedési normák); környezet és fenntarthatóság.</p> <p>Az ember megítélése: az állatokkal, a védett növényekkel szembeni viselkedése alapján.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> családtagjaim, szeretet, barátkozás. Konfliktushelyzetek megélése a családban; megoldása játék közben, a barátok között.</p>

A fejlesztés várt eredményei a második évfolyam végén

A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. Rendelkezzon életkorának megfelelő szókinccsel. Értse meg az egyszerű szóbeli és írásbeli magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszoljon. Aktivizálja szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Legyen képes összefüggő mondatok alkotására. Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Szöveghűen mondja el a memoritereket.

Ismerje az írott és a nyomtatott betűket. Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. Hangos és néma olvasás útján értsen meg életkorának megfelelő rövid szövegeket, taneszközök utasításait.

Írása legyen rendezett, pontos.

Ismerje föl és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban. Jelölje helyesen a *j* hangot 30-40 begyakorolt szóban. Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.

Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával. Ítéloképessége, erkölcsi, esztétikai érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.

3–4. évfolyam

A beszédképesség, a szóbeli szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztése képezi alapját és kiinduló pontját valamennyi újonnan megtanulásra kerülő nyelvi tevékenységnek. E fejlettség döntően meghatározza a gyermek kortársaival való kapcsolattartásának és iskolai pályafutásának sikerét. Ezért különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókincs aktivizálása szövegalkotó feladatokkal, a narráció ösztönzése, gyakoroltatása.

Az olvasástechnika eszközzé fejlesztése feltételt teremt az írott szövegek önálló megértéséhez. A szövegek értelmezésével és feldolgozásával felkészít az alapvető szövegműveletek önálló alkalmazására. Az olvasmányok sokoldalú feldolgozása fejleszti a tanulók kritikai érzékét, ítélőképességét és empátiáját, a kifejezés nyelvi megvalósulására való figyelmet. Lehetőséget teremt egyszerű irodalmi formákkal kapcsolatos tapasztalatok szerzésére, irodalmi kifejezésformák, stílusbeli és szerkezeti sajátosságok felfedezésére, a magyar nyelv és a magyar kultúra hagyományainak megismerésére, az olvasás megszerettetésére.

Az írásbeli szövegalkotás szabályainak megtanítása különböző témájú és szövegtípusú olvasmányok feldolgozásával valósul meg. Ezek szolgálnak mintául a gyermekek fogalmazásaihoz, nyitnak utat a későbbi kreatív alkotásokhoz, a képzelet, az érzelmek, a gondolatok önálló kifejezéséhez. A szövegek az árnyalt, gazdag szókincs kialakításának forrásai is; hozzájárulnak az önkifejezés igényének kielégítéséhez és képességének fejlődéséhez.

Az önálló tanulás képességének kialakítása az olvasás-szövegértés képességének fejlesztésébe ágyazva az ismeretszerző képességek intenzív fejlesztését szolgálja. Fontos a tanulási szokások és technikák tanulása, a különféle források és azok használatának, az információ-szerzés lehetőségeinek és korlátainak megismerése, a szelekció, az összehasonlítás és a kritikai feldolgozás képességének fejlesztése.

A 3–4. évfolyamon az írás-helyesírás tanításának célja az életkornak és az oktatás igényeinek megfelelő írástechnika differenciált kialakítása, a tanulást és az írásos önkifejezést szolgáló eszközzé fejlesztése az olvashatóság, a rendezettség és a helyesség igényével.

A tapasztalati megalapozottságú, elemi szintű grammatikai ismeretek megszerzésével elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata. Fejlődésnek indul a nyelvi kifejezésre irányuló figyelem, az önértékelő képesség, a kritikai érzék és az igényes, változatos és kifejező nyelvhasználatra való törekvés különféle kommunikációs helyzetekben.

3. évfolyam

Éves óraszám: **252** (108 olvasás, 72 nyelvtan, 36 írás, 36 fogalmazás); Heti óraszám: **7**.

A tematikai egységek áttekintő beosztása

Tematikai egység címe	Órakeret 252
Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása – folyamatos	14 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése	67 óra
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	30 óra
Az íráshasználat fejlesztése – folyamatos	8 óra
Fogalmazási alapismeretek	11 óra
Szövegalkotási gyakorlatok	20 óra
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok	18 óra
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folyamatos	28 óra
A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	25 óra
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése – folyamatos	6 óra
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (a kerettan-tervben ún. szabad órakeret, az éves óraszám 10%-a)	25 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszéd-készség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése – folyamatos	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Egyszerű szóbeli közlések megértése. Kérdésekre értelmes, rövid válaszok adása. A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás és tisztelet szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés, köszönetnyilvánítás, köszöntés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszéd tartalmának, hangzásának, stílusának és kifejező erejének egymással összefüggő fejlesztése. A beszéd és a megértés továbbfejlesztése, különös tekintettel a pontosságra, a folyamatosságra és a kifejezőerőre, valamint az aktív szókincs intenzív gyarapítására. A szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A helyes beszéd-lézés, a helyes kiejtés, a mondat- és szövegfonetikai eszközök alkalmazása különféle kommunikációs helyzetekben (pl. párbeszéd, felolvasás, kiscsoportos beszélgetés, vita, beszámoló).</p> <p>Felolvasáskor, szövegmondáskor nonverbális eszközök használata a kifejezés segítésében.</p> <p>Vélemény kulturált megfogalmazása.</p> <p>Figyelem a beszélgetőtársra. Az üzenet lényegének és érzelmi hátterének megfigyelése, értékelése.</p> <p>Állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, stílusértékének értelmezése az olvasott szövegekben.</p> <p>A különböző tantárgyak tanulásakor használt szakkifejezések, olvasmányokból kiemelt ritkábban használt szavak célzott használatával az aktív szókincs gyarapítása.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – értelmesen és érthetően fejezi ki gondolatait; – használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat; – beszédstílusát beszélgető partneréhez igazítja; – bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe; – a közös tevékenységeket együttműködő magatartással segíti. 	<p><i>Minden tantárgy:</i> összefüggő beszéd, érvelés.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> önfenntartás, légzés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Műalkotások megfigyelése, jellemzése, értelmezése, értékelése.</p> <p>Médiaszövegek közötti különbségek (pl. televíziós műsortípusok, animációs mesefilmek, sorozatok) felismerése saját médiaélmények felidézésén, megjelenítésén (pl. szerepjáték) és közvetlen példákon keresztül.</p>

Több mondatos összefoglaló szöveg alkotása olvasmányok tartalmáról, gyűjtött tapasztalatokról, megfigyelésekről.		
Hosszabb szóbeli közlések tartalmának rövidített elmondása.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hangsúly, hanglejtés, hangerő, beszédtempó, szünet; tekintet, arcjáték, testtartás, térköz, távolságtartás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése	Órakeret 67 óra
Előzetes tudás	Nyelvre, írott nyelvre, olvasásra vonatkozó, az adott korosztály képességfejlődése szempontjából releváns ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a folyékony olvasás kialakításának segítése, olvasási stratégiák bevezetése, különböző szöveg-típusok megismertetése, biztos olvasási készség, az értő olvasás kialakítása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Életkori sajátosságoknak megfelelő szépirodalmi, dokumentum típusú, folyamatos, nem folyamatos, kevert, egyéni, közös és tankönyvi célú szövegek megismerése, ezek megértése.</p> <p>A megértés igazolása feladatok megoldásával.</p> <p>Globális és kereső olvasás, grafikus szervezők (ábrák, táblázatok, gondolattérkép, fürtábra) alkalmazása a hatékonyabb szövegértés érdekében.</p> <p>Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek, személyes élmények, tapasztalatok felidézése és megosztása.</p> <p>Gondolatok és információk értelmezése és integrálása, tartalom, nyelvezet, szövegszerkezet vizsgálata és értékelése.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – az olvasás terén motivált, érdeklődő; – folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is; – felismeri és javítja a hibáit; – felismeri és megérti azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult; – szintetizálja, értelmezi és értékeli az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait; – megfelelő nyelvi tudatossággal rendelkezik; – ismeri és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat. 	<p><i>Matematika:</i> szöveges feladatok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> önálló tanulás, szövegfeldolgozás kialakítása.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én magam; az én világom.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése. Képzőművészeti műfajok.</p> <p>Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok felismerése, médiaszöveg olvasása.</p> <p>Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan. Mesék, gyermekiro-</p>

<p>A következő olvasási stratégiák, olvasást megértő folyamatot segítő technikák ismerete, alkalmazása a hatékonyabb megértés érdekében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a szöveg átfutása, - az előzetes tudás aktiválása, - jóslás, anticipáció. <p>Az olvasás céljának, módjának az olvasás megkezdése előtt való tisztázása.</p>		<p>dalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szöveg, műfaj, szövegértés.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése – folyamatos</p>	<p>Órakeret 30 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Mesék jellegzetes nyelvi fordulatainak ismerete. Versritmus jelzése tapsal, koppantással. Rímek felismerése a verssorok végén.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A szövegelemzésben való jártasság elmélyítése, az irodalmi mű befogadása, az érzelmi tartalmak (pl. öröm, izgalom, várakozás, azonosulás) átélésének segítése. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Magyar és világirodalmi népköltészeti, műköltészeti alkotások megismerése. Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátíttatása.</p>	

<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Az olvasókönyvi szövegek csoportosítása formájuk, műfajuk és kommunikációs szándékuk szerint.</p> <p>Az olvasmányok témájának megfigyelése, azonos témájú szövegek összehasonlítása (pl. gyerekalakok és gyereksorsok). Hasonlóságok és különbségek felfedezése különféle irodalmi közlésformákban.</p> <p>Versek feldolgozása.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket; – azonosítja a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét; – konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemzőket; – az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát 	<p><i>Környezetismeret:</i> környezeti, természeti, környezetvédelmi témájú olvasmányok.</p> <p><i>Ének-zene:</i> a népdalok szövege (kifejező eszközök, nyelvi fordulatok, motívumok, természeti képek).</p> <p><i>Vizuális kultúra; dráma és tánc:</i> A témához és a tartalomhoz is illeszkedő kifejezőesz-</p>

<p>Művészi eszközök keresése lírai és elbeszélő művekben (ritmus, rím, refrén, hasonlatok). Jellegzetes irodalmi témák, motívumok (pl. család, gyermek, természet) felfedezése olvasmányokban.</p> <p>A művek szerkezeti jellemzőinek megfigyelése, a tér-idő változásainak felismerése.</p> <p>A magyar történelemhez kapcsolódó mesék, mondák olvasása.</p> <p>Az események sorrendjének, a mesélő személyének megállapítása.</p> <p>Mesékre jellemző kezdő és befejező fordulatok, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok felismerése.</p> <p>Rövidebb irodalmi szövegek (versek, mesék, elbeszélések) önálló olvasása.</p> <p>Nagyobb terjedelmű, jellemzően kortárs magyar és európai gyermekirodalmi alkotás (meseregény, ifjúsági regény, mesés-, verseskötet) elolvasása a tanító irányításával. Művek a kortárs magyar irodalomból. (Például: Békés Pál: Félőlény, A bölcs hiánypótló; Berg Judit: Rumini; Boldizsár Ildikó: Boszorkányos mesék; Csukás István: Süsü, a sárkány, Keménykalap és krump-liorr, Pom Pom összes meséi, gyerekversek; Dávid Ádám: A Virág utcai focibajnokság; Lázár Ervin: Szegény Dzsoni és Árnika; Lackfi János: Kövér Lajos színre lép; Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Szabó T. Anna gyermekversei; Tóth Krisztina: Londoni mackók, Varró Dániel: Túl a Maszat-hegyen.)</p>	<p>időrendben, több összefüggő mondattal mondja el.</p>	<p>közök elemzése, alkalmazása. Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázkészítéssel). A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok megfigyelése és értelmezése konkrét médiaszövegeken keresztül. Az elbeszélő személyének azonosítása különböző egyszerű médiaszövegekben (pl. animációs mesék).</p>
---	---	---

<p>Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memória-gyakorlatok, fantáziajátékok, elképzelt és valóságos helyzetek megjelenítése. Részvétel csoportos játékokban, állóképek tervezése, kivitelezése és megbeszélése.</p> <p>A mozgás és a szövegmondás összekapcsolása. Egyszerűbb drámai konvenciók és a színházi formanyelv alapjainak tapasztalati megismerése (jelenet, felvonás, kezdet és vég, díszlet, berendezés, jelmez, kellék, fény- és hanghatások). A tanultak felhasználása saját produkcióhoz, báb-előadások, színházi előadások megbeszélésekor.</p>		
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Szépirodalmi szöveg, ismeretterjesztő szöveg, monda, közmondás, szólás, találós kérdés, elbeszélés, regény; főszereplő, mellékszereplő; hasonlat, ismétlés, ellentét; kezdőpont, végpont, fordulópont.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Az íráshasználat fejlesztése – folyamatos</p>	<p>Órakeret 8 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok másolása írott és nyomtatott mintáról, látó/halló előkészítés után tollbamondásra és írásminta nélkül, emlékezetből.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az írás eszközszintre emelésének segítése. E tevékenységben a kitartás és a folyamatjellegű gyakorlás ösztönzése. Az írástempó fokozása mellett a helyesség, az íráskép rendezettségének, esztétikumának értéként való elfogadtatása.</p>	

<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Az írástechnika fejlesztése, helyes írásszokások megszilárdítása (testtartás, írószög, kézcsúsztatás).</p> <p>Az írás lendületének és tempójának fokozása.</p> <p>Szó sorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után, emlé-</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A tanuló – írása jól olvasható; – írástempója lendületes; – füzetvezetése rendezett. 	<p><i>Matematika; környezetismeret:</i> olvasható, tetszetős és rendezett füzetvezetés.</p>

kezetből és akaratlagos írással. Az egyéni írás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható íráskép igényével. Szükség esetén az olvashatóság javítása.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Íráskép, szöveggép, olvashatóság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Fogalmazási alapismeretek	Órakeret 11 óra
Előzetes tudás	A szöveg és a mondat jellemzőinek azonosítása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önkifejezés iránti igény erősítése, különféle formáinak és lehetőségeinek megismertetése, megvalósításának támogatása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A különböző szövegformák tartalmi és szerkesztési jellemzőinek ismerete. Kellő tapasztalat a cím szerepéről, jellemzőiről; a szövegek felépítéséről; az időrendről; az esemény, az előzmény és a következmény kapcsolatáról; a szöveg kohéziójáról; a tématartrásról; a nyelvi megformáltságról; a különböző szövegforma jellemzőiről, a bekezdések szerepéről.</p> <p>A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés, címválasztás, a lényeges gondolatok kiválasztása, elrendezése, az időrend érzékeltetése, a szöveg tagolása bekezdésekre.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanult fogalmazási ismereteket felhasználja fogalmazáskészítéskor. 	<p><i>Környezetismeret; matematika:</i> érthető, világos szóbeli szövegalkotás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok kreatív alkalmazása, médiaszöveg írás. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Témaválasztás, anyaggyűjtés, címadás; bekezdés; bevezetés, tárgyalás, befejezés; elbeszélés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegalkotási gyakorlatok	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Mondatalkotás. Mondatok összekapcsolása. Történetalkotás szóban. Képolvasás, mesemondás.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A képzelet, az önkifejezés aktivizálása különböző szövegformák megismerésével és az írásbeli szövegalkotás képességének továbbfejlesztésével. Az írásbeli szövegalkotó készség fejlesztése.
---	--

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor.</p> <p>Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése.</p> <p>Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő szövegformában. A párbeszéd beillesztése a történetmondásba.</p> <p>Fogalmazásíráskor a megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása.</p> <p>A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarással, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a fölösleges szóismétlődés kerülése.</p> <p>A fogalmazások javítása a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával, a tanító segítségével.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával kb. egy oldal terjedelmű elbeszélő fogalmazást készít; – a fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket használ; – a tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelzi; – figyel a nyelvi eszközök használatára; – a tanító útmutatásai alapján kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit. 	<p><i>Környezetismeret:</i> változatos élővilág; a tanultak bemutató leírása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Természeti jelenség megfigyelése, a tapasztalatok leírása, megjelenítése.</p> <p>Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal (médiaszövegírás).</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Elbeszélés, történetmondás; téma, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, nézőpont; párbeszéd.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	A tanult nyelvtani fogalmak felismerése és megnevezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A nyelvi tapasztalatok körének bővítése. A tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer alapozásának megindítása a szófajok körében.</p> <p>A tanulók önállóságának növelése: a feladatvégzésben; az információszerezésben és felhasználásban; a szabályalkalmazásban; az önellenőrzésben.</p> <p>A nyelvi tudatosság fokozása.</p>	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A felkiáltó, a felszólító és az óhajtó mondatokban a beszélő szándékának felismerése és megnevezése szövegben.</p> <p>A rokon értelmű szavak, a többjelentésű, azonos alakú szavak helyes használata.</p> <p>A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján todalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben.</p> <p>Az ige felismerése. Az igeragozás.</p> <p>Különbő időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése.</p> <p>Az igeidők helyes használata beszédben és írásban. Az igeidők szerepének és írásmódjának megfigyelése. Tudatos alkalmazásuk.</p> <p>A főnév fajtáinak csoportosítása, megnevezése. Többes számú főnevek alkotása.</p> <p>A -ba, -be, -ban, -ben, -ból/-ből, -tól/-től, -ról/-ről, -val/-vel, -t, ragozó főnevek helyes használata mondatalkotással, szövegértelmezéssel.</p> <p>A tulajdonnevek csoportjainak megismerése: személynevek, állatnevek, földrajzi nevek, intézmények neve, márkanevek, címek.</p> <p>A melléknév szerepének ismerete a nyelvhasználatban.</p> <p>A fokozott melléknévi alakok használata szövegalkotáskor.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, használja a szabályokat; – felismeri, megnevezi és megfelelően jelöli a mondatfajtákat; – todalékos formájukban, szövegben is felismeri és megnevezi a tanult szófajokat; – a szövegkörnyezetnek megfelelően használja az igeidőket és az igeidőket; – alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> Jelek a mindennapi életben. Az időbeliség ábrázolása a képzőművészetben.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> tulajdonnevek a térképeken.</p>

Ragos melléknevek. A névelők és a névutók szerepének ismerete. A névelők helyes használata.		
Kulcsfogalmak/fogalmak	Szófaj; főnév, köznév, tulajdonnév, személynév, állatnév, intézménynév, földrajzi név, márkanév, cím; határozott névelő, határozatlan névelő; névutó; ige; igeragozás; igemód; igekötő; melléknév, melléknévfokozás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folyamatos	Órakeret 28 óra
Előzetes tudás	A hangok hosszúságának helyes jelölése a begyakorolt szókészlet körében. A kiejtéssel megegyezően írt rövid szavak biztos helyesírása. A j hang biztos jelölése a begyakorolt szókészletben. Az elválasztás szabályainak alkalmazása egyszerű szavak írásakor. Mondatkezdés nagybetűvel. A tanult mondatzáró írásjelek alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyesírási készség fejlesztése. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A mondatvégi írásjelek helyes használata az egyszerű mondatok végén.</p> <p>Helyesírási szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben: igeidők, ragos és kiejtéstől eltérő írásmódú igék; felszólítást kifejező igealakok; igekötős igék;</p> <p>tulajdonnevek, fokozott melléknevek, ragos névszók; névutós szerkezetek;</p> <p>Hosszú –ú/-ű jelölése a melléknevek végén.</p> <p>A főnév -t toldalékának (ragjának) és a múlt idő jelének megkülönböztetése.</p> <p>A j hang biztonságos jelölése a</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a mondatot nagybetűvel kezdi és írásjellel zárja; – a begyakorolt szókészlet körében biztonsággal alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat; – írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak; – helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja. 	<p><i>Környezetismeret:</i> térkép-vázlat készítése tulajdonnevek feltüntetésével.</p> <p><i>Matematika:</i> matematikai fogalmak megnevezése</p>

tanult szófajok körében.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nagybetű, kisbetű, írásjel, helyesírási szabály.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	Órakeret 25 óra
Előzetes tudás	Az önismeret életkornak megfelelő szintje, személyes tanulási sikerek és nehézségek megnevezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A tanulás szerepe és módjai. Saját tanulási folyamatunk megismerése, hogyan tanulunk a legkönnyebben, mi okoz nehézséget.</p> <p>Gondolkodás a gondolkodásunkról, tanulásunkról. Egyszerű tanulási módok, stratégiák.</p> <p>Tanulás különböző típusú szövegekből. Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szöveg tanulási technikák.</p> <p>Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével.</p> <p>Ismerkedés különböző információhordozókkal.</p> <p>Adatok, információk gyűjtésének, célszerű elrendezésének módjai.</p> <p>Alapismeretek a könyvtár tereiről és állományrészzeiről. A könyvek tartalmi csoportjai: szépirodalmi</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a tanulási folyamat alapvető jellemzőit; – azonosítja az információ forrásait, ismeri azok kezelését; – képes önálló tanulásra; – ismeri a saját tanulási folyamatának, képességének jellemzőit; – ismer és alkalmaz néhány tanulási módot, stratégiát a különböző tanulási feladatok teljesítése érdekében; – a szövegből történő tanulás során olvasási stratégiákat használ; – információt keres, kezel önállóan néhány forrásból; – szövegűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: népdal-szövegek, illetve kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás, részletek Kölcsey Ferenc: Hymnus; Petőfi Sándor: Nemzeti dal, Vörösmarty Mihály: Szózat című művéből, illetve szépprózai művekből. 	<p><i>Környezetismeret:</i> jelenségek megfigyelése, ok-okozati kapcsolatok keresése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p>

<p>művek, ismeretterjesztő irodalom, kézikönyvek, elektronikus információhordozók, internet, digitális tananyagok használata.</p> <p>A szótárak szerkezeti jellemzői (betűrend, címszó), a szótárhasználat módja.</p> <p>A lexikon és a szótár egyező és eltérő vonásai.</p> <p>Az információk keresése és kezelése. Különböző információhordozók a lakóhelyi és az iskolai könyvtárban. A könyvtár mint információs központ, a tanulás bázisa, segítője. Ismerkedés folyóiratokkal. Katalógusok megfigyelése. A könyvtári katalógus tájékoztató szerepe a könyvek és egyéb információforrások keresésében.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Információ, tudás, könyvtár, tanulás, vázlat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése – folyamatos	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Mesehősök tulajdonságai és cselekedetei; az olvasott irodalmi művekben a szereplők döntési helyzeteinek felidézése; személyes tetszésítéletek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján. A narratíva, történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismerése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Erkölcsi és esztétikai ítélet megfogalmazása, érvelés a vélemény mellett, vitakészség kialakulása.</p> <p>A szépirodalmi alkotásokban megismert helyzetek, azok tanulságának alkalmazása mindennapi helyzetekben. A művek tanulságainak értelmezése.</p> <p>A saját vélemény mellett a nem</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri, megérti a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt; – képes állást foglalni, érvelni, meggyőzni másokat alapvető erkölcsi, esztétikai kérdésekben; – meggyőződéssel képviseli a 	<p>Erkölcstan: Értékrend alakulása. Szűkebb és tágabb környezetem, barátság.</p> <p>Környezetismeret: Környezeti rendszerek állapota, fenntarthatóság. Egészséges életmód. Viselkedési normák.</p>

<p>saját álláspont megjelenítésének, átélésének képessége. Mások véleményének megértése, elfogadása.</p> <p>Vélemények összevetése, különbségek és hasonlóságok megfigyelése, felismerése és kritikája.</p> <p>A műélvezet, a beleélés mélyebb megtapasztalása a fentiek segítségével is. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékokban (pl. bábjáték) saját és más álláspontból is.</p> <p>Szülők, nagyszülők gyermekkorai tárgyi világa. Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata; időrend.</p> <p>A múlt emlékei környezetünkben (múzeumok, emléktáblák, műemlékek, emlékművek; tárgyak, fotók, egyéb dokumentumok, szokások).</p> <p>A lakóhely ismerete.</p> <p>Nemzeti ünnepeink, jelképeink. A magyar szabadságküzdelmek kiemelkedő alakjai.</p> <p>Az egymással szembeni tisztelet, a másság elfogadása.</p>	<p>legalapvetőbb emberi értéket, megérti mások érvelését, elfogadja az övétől eltérő véleményeket, képes ezekkel is azonosulni;</p> <ul style="list-style-type: none"> – képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; – dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat saját és más álláspontból is, azokat életkori szintjén kezelni. – történetek olvasásakor, megbeszélésekor képes elkülöníteni a múltbeli és jelenbeli élethelyzeteket, történeteket. – Képes felidézni történelmünk és kultúránk néhány kiemelkedő alakját, hozzájuk tud rendelni néhány fontos jellemzőt. 	<p>Vizuális kultúra; dráma és tánc: a lényeg kiemelésének lehetőségei a vizuális kompozíciókban.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tanulás, vita, vélemény, konfliktus, múzeum, műemlék, szokás, életmód, időrend.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a harmadik évfolyam végén</p>	<p>A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.</p> <p>Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.</p> <p>Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.</p> <p>Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.</p> <p>A memoritereket szöveghűen mondja el.</p> <p>Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos elbeszélő fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.</p> <p>Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.</p> <p>A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.</p> <p>Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.</p>
--	---

4. évfolyam

Éves óraszám: **252** (108 olvasás, 72 nyelvtan, 72 fogalmazás); Heti óraszám: **7**.

A tematikai egységek áttekintő beosztása

Tematikai egység címe	Órakeret 252
Beszédkézség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása – folyamatos	16 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése	65 óra
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése – folyamatos	30 óra
Az íráshasználat fejlesztése – folyamatos	7 óra
Fogalmazási alapismeretek	12 óra
Szövegalkotási gyakorlatok	22 óra
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok	17 óra
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folyamatos	28 óra
A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	24 óra
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése – folyamatos	6 óra
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (a kerettantervben ún. szabad órakeret, az éves óraszám 10%-a)	25 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédkézség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése folyamatos	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	Egyszerű szóbeli közlések megértése. Kérdésekre értelmes, rövid válaszok adása. A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás és tisztelet szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés, köszönetnyilvánítás, köszöntés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszéd tartalmának, hangzásának, stílusának és kifejező erejének egymással összefüggő fejlesztése. A beszéd és a megértés továbbfejlesztése, különös tekintettel a pontosságra, a folyamatosságra és a kifejezőerőre, valamint az aktív szókincs intenzív gyarapítására. A szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A helyes beszédlejtés, a helyes kiejtés, a mondat- és szövegfonetikai eszközök alkalmazása különféle kommunikációs helyzetekben	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – értelmesen és érthetően fejezi ki gondolatait; – használja a mindennapi érint- 	<i>Minden tantárgy:</i> összefüggő beszéd, érvelés.

<p>tekben (pl. párbeszéd, felolvasás, kiscsoportos beszélgetés, vita, beszámoló).</p> <p>Felolvasáskor, szövegmondáskor nonverbális eszközök használata a kifejezés segítségével.</p> <p>Vélemény kulturált megfogalmazása.</p> <p>Figyelem a beszélgetőtársra. Az üzenet lényegének és érzelmi hátterének megfigyelése, értékelése.</p> <p>Állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, stílusértékének értelmezése az olvasott szövegekben.</p> <p>A különböző tantárgyak tanulásakor használt szakkifejezések, olvasmányokból kiemelt, ritkábban használt szavak célzott használatával az aktív szókincs gyarapítása.</p> <p>Több mondatos összefoglaló szöveg alkotása olvasmányok tartalmáról, gyűjtött tapasztalatokról, megfigyelésekről.</p> <p>Hosszabb szóbeli közlések tartalmának rövidített elmondása.</p>	<p>kezésben az udvarias nyelvi fordulatokat;</p> <ul style="list-style-type: none"> – beszédstílusát beszélgető partneréhez igazítja; – bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe; – a közös tevékenységeket együttműködő magatartással segíti. 	<p><i>Környezetismeret:</i> önfenntartás, légzés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Műalkotások megfigyelése, jellemzése, értelmezése, értékelése.</p> <p>Médiaszövegek közötti különbségek (pl. televíziós műsortípusok, animációs mesefilmek, sorozatok) felismerése saját médiaélmények felidézésén, megjelenítésén (pl. szerepjáték) és közvetlen példákön keresztül.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Hangsúly, hanglejtés, hangerő, beszédtempó, szünet; tekintet, arcjáték, testtartás, térköz, távolságtartás.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Olvasás, az írott szöveg megértése</p>	<p>Órakeret 65 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Nyelvre, írott nyelvre, olvasásra vonatkozó, az adott korosztály képességfejlődése szempontjából releváns ismeretek.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a folyékony olvasás kialakításának segítése, olvasási stratégiák bevezetése, különböző szövegtípusok megismertetése, biztos olvasási készség, az értő olvasás kialakítása.</p>	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Életkori sajátosságoknak megfelelő szépirodalmi, dokumentum típusú, folyamatos, nem folyamatos, kevert, egyéni, közös és tankönyvi célú szövegek megismerése, ezek megértése.</p> <p>Globális és kereső olvasás, grafikus szervezők (ábrák, táblázatok, gondolattérkép, fűrtábra) alkalmazása a hatékonyabb szövegértés érdekében.</p> <p>Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek, személyes élmények, tapasztalatok felidézése és megosztása.</p> <p>Gondolatok és információk értelmezése és integrálása, tartalom, nyelvezet, szövegszerkezet vizsgálata és értékelése.</p> <p>A következő olvasási stratégiák, olvasást megértő folyamatot segítő technikák ismerete, alkalmazása a hatékonyabb megértés érdekében:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a szöveg átfutása, – az előzetes tudás aktiválása, – jóslás, anticipáció. <p>Az olvasás céljának, módjának az olvasás megkezdése előtt való tisztázása.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – az olvasás terén motivált, érdeklődő; – folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is; – felismeri és javítja a hibáit; – felismeri és megérti azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult; – szintetizálja, értelmezi és értékeli az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait; – megfelelő nyelvi tudatossággal rendelkezik; – ismeri és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat. 	<p><i>Matematika:</i> szöveges feladatok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> önálló tanulás, szövegfeldolgozás kialakítása.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én magam; az én világom.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése. Képzőművészeti műfajok.</p> <p>Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok felismerése, médiaszöveg olvasása.</p> <p>Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan. Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Szöveg, műfaj, szövegértés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése - folyamatos	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Mesék jellegzetes nyelvi fordulatainak ismerete. Versritmus jelzése tapsal, koppantással. Rímek felismerése a verssorok végén.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegelemzésben való jártasság elmélyítése, az irodalmi mű befogadása, az érzelmi tartalmak (pl. öröm, izgalom, várakozás, azonosulás) átélésének segítése.	

	<p>Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése.</p> <p>Magyar és világirodalmi népköltészeti, műköltészeti alkotások megismerése.</p> <p>Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátíttatása.</p>
--	---

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az olvasókönyvi szövegek csoportosítása formájuk, műfajuk és kommunikációs szándékuk szerint.</p> <p>Az olvasmányok témájának megfigyelése, azonos témájú szövegek összehasonlítása (pl. gyerekalakok és gyereksorsok).</p> <p>A megértés igazolása feladatok megoldásával.</p> <p>Hasonlóságok és különbségek felfedezése különféle irodalmi közlésformákban.</p> <p>Művészi eszközök keresése lírai és elbeszélő művekben (ritmus, rím, refrén, hasonlatok).</p> <p>Jellegzetes irodalmi témák, motívumok (pl. család, gyermek, természet) felfedezése olvasmányokban.</p> <p>A művek szerkezeti jellemzőinek megfigyelése, a tér-idő változásainak felismerése.</p> <p>Mesék és mondák a magyar történelem eseményeihez kapcsolódóan. Elbeszélések 20. századi eseményekről, hősekről, sorsokról.</p> <p>Az események sorrendjének, a mesélő személyének megállapítása.</p> <p>Mesékre jellemző kezdő és befejező fordulatok, szókapcsolatok,</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket; – azonosítja a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét; – konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemzőket; – az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben, több összefüggő mondattal mondja el. 	<p><i>Környezetismeret:</i> környezeti, természeti, környezetvédelmi témájú olvasmányok.</p> <p><i>Ének-zene:</i> a népdalok szövege (kifejező eszközök, nyelvi fordulatok, motívumok, természeti képek).</p> <p><i>Vizuális kultúra; dráma és tánc:</i> A témához és a tartalomhoz is illeszkedő kifejezőeszközök elemzése, alkalmazása.</p> <p>Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázkészítéssel).</p> <p>A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok megfigyelése és értelmezése konkrét médiaszövegeken keresztül.</p> <p>Az elbeszélő személyének azonosítása különböző egyszerű médiaszövegekben (pl. animációs mesék).</p>

ismétlődő motívumok felismerése.

Rövidebb irodalmi szövegek (versek, mesék, elbeszélések) önálló olvasása.

Nagyobb terjedelmű, jellemzően kortárs magyar és európai gyermekirodalmi alkotás (meseregény, ifjúsági regény, mesés-, verseskötet) elolvasása a tanító irányításával. Művek a kortárs magyar irodalomból. (Például: Békés Pál: Félőlény, A bölcs hiánypótló; Berg Judit: Rumini; Boldizsár Ildikó: Boszorkányos mesék; Csukás István: Süsü, a sárkány, Keménykalap és krump-liorr, Pom Pom összes meséi, gyerekversek; Dávid Ádám: A Virág utcai focibajnokság; Lázár Ervin: Szegény Dzsoni és Árnika; Lackfi János: Kövér Lajos színre lép; Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Szabó T. Anna gyermekversei; Tóth Krisztina: Londoni mackók, Varró Dániel: Túl a Maszat-hegyen). Szabó Magda: Tündér Lala

Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memóriagyakorlatok, fantáziajátékok, elképzelt és valóságos helyzetek megjelenítése. Részvétel csoportos játékokban, állóképek tervezése, kivitelezése és megbeszélése.

A mozgás és a szövegmondás összekapcsolása. Egyszerűbb drámai konvenciók és a színházi formanyelv alapjainak tapasztalati megismerése (jelenet, felvonás, kezdet és vég, díszlet, berendezés, jelmez, kellék, fény- és hanghatások). A tanultak felhasználása saját produkcióhoz, báb-előadások, színházi előadások megbeszélésekor.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szépirodalmi szöveg, ismeretterjesztő szöveg, monda, közmondás, szólás, találós kérdés, elbeszélés, regény; főszereplő, mellékszereplő; hasonlat, ismétlés, ellentét; kezdőpont, végpont, fordulópont.
--------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az íráshasználat fejlesztése – folyamatos	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok másolása írott és nyomtatott mintáról, látó/halló előkészítés után tollbamondásra és írásminta nélkül, emlékezetből.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az írás eszközszintre emelésének segítése. E tevékenységben a kitartás és a folyamatjellegű gyakorlás ösztönzése. Az írástempó fokozása mellett a helyesség, az íráskép rendezettségének, esztétikumának értéként való elfogadása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az írástechnika fejlesztése, helyes írásszokások megszilárdítása (testtartás, írószerszámok használata, kézcsúsztatás).</p> <p>Az írás lendületének és tempójának fokozása.</p> <p>Szósorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után, emlékezetből és akaratlagos írással.</p> <p>Az egyéni írás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható íráskép igényével. Szükség esetén az olvashatóság javítása.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - írása jól olvasható; - írástempója lendületes; - fűzetvezetése rendezett. 	<p><i>Matematika; környezetismeret:</i> olvasható, tetszetős és rendezett fűzetvezetés.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Íráskép, szöveggép, olvashatóság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Fogalmazási alapismeretek	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	A szöveg és a mondat jellemzőinek azonosítása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önkifejezés iránti igény erősítése, különféle formáinak és lehetőségeinek megismertetése, megvalósításának támogatása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete.</p> <p>Kellő tapasztalat a cím szerepéről, jellemzőiről; a szövegek felépítéséről; az időrendről; a szöveg kohéziójáról; a tématartrásról; a nyelvi megformáltságról; a különböző szövegformák jellemzőiről, a bekezdések szerepéről.</p> <p>A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés, címválasztás, a lényeges gondolatok kiválasztása, elrendezése, a szöveg tagolása bekezdésekre.</p> <p>Tájékoztató szövegek: hír, hirdetés, értesítés, meghívó, sms, e-mail jellemzői, Leírás élőlényekről, tárgyokról, emberekről, jellemzés.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanult fogalmazási ismereteket felhasználja fogalmazáskészítéskor. 	<p><i>Környezetismeret; matematika:</i> érthető, világos szóbeli szövegalkotás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok kreatív alkalmazása, médiaszöveg írás. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal.</p>
Kulcsfogalmak/fogalmak	Témaválasztás, anyaggyűjtés, címadás; bekezdés; bevezetés, tárgyalás, befejezés; elbeszélés, hír, leírás, levél, meghívó; értesítés; hirdetés; SMS; e-mail.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegalkotási gyakorlatok	Órakeret 22 óra
Előzetes tudás	Mondatalkotás. Mondatok összekapcsolása. Történetalkotás szóban. Képolvasás, mesemondás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A képzelet, az önkifejezés aktivizálása különböző szövegformák megismerésével és az írásbeli szövegalkotás képességének továbbfejlesztésével. Az írásbeli szövegalkotó készség fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor.</p> <p>Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával kb. egy oldal terjedelmű elbeszélő fogalmazást készít; – a fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezése- 	<p><i>Környezetismeret:</i> változatos élővilág; a tanultak bemutató leírása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Természeti jelenség meg-</p>

<p>Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő szövegformában. A párbeszéd beillesztése a történetmondásba.</p> <p>Szemléletes leírások készítése egyszerű tárgyról, növényről, állatról. Jellemzés készítése emberről.</p> <p>Levélírás, levélcímzés. Rövid szöveges üzenetek megfogalmazása különféle alkalmakra a címzett személyének figyelembevételével.</p> <p>Fogalmazásíráskor a megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarással, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a fölösleges szóismétlődés kerülése.</p> <p>A fogalmazások javítása a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával, a tanító segítségadásával.</p>	<p>ket használ;</p> <ul style="list-style-type: none"> – adott vagy választott témáról 8–10 mondatos leírást készít a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával; – a tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelzi; – figyel a bemutatás sorrendjére és a nyelvi eszközök használatára; – a tanító útmutatásai alapján kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit. 	<p>figyelése, a tapasztalatok leírása, megjelenítése.</p> <p>Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal (médiaszövegírás).</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Elbeszélés, történetmondás, leírás, jellemzés; téma, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, nézőpont; párbeszéd.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok</p>	<p>Órakeret 17 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanult nyelvtani fogalmak felismerése és megnevezése.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A nyelvi tapasztalatok körének bővítése. A tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer alapozásának megindítása a szófajok körében.</p> <p>A tanulók önállóságának növelése: a feladatvégzésben; az információszerezésben és felhasználásban; a szabályalkalmazásban; az önellenőrzésben.</p> <p>A nyelvi tudatosság fokozása.</p>	

<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A kijelentő, kérdő, felkiáltó, a felszólító és az óhajtó mondatok-</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri és megnevezi a ta- 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> Jelek a mindennapi életben.</p>

<p>ban a beszélő szándékának felismerése és megnevezése szövegben.</p> <p>A rokon értelmű szavak, a többjelentésű, azonos alakú szavak helyes használata.</p> <p>A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján todalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben.</p> <p>Különféle időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése, a létigék különböző ideje.</p> <p>Az igekötő szerepének és írásmódjának megfigyelése. Tudatos alkalmazásuk.</p> <p>Az igemódok felismerése, mondatalkotás a megfelelő igemódokkal.</p> <p>A számnév ismerete, csoportosítása, alkalmazása.</p> <p>A fokozott számnévi alakok helyes használata.</p> <p>A névelők és a névutók szerepének ismerete. A névelők helyes használata.</p> <p>A névmások (személyes, mutató, kérdő) szerepének megértése, alkalmazásuk a mondatokban.</p> <p>A szóalkotás módjainak megismerése.</p> <p>A főnévi igenév ismerete, alkalmazása.</p>	<p>nult nyelvtani fogalmakat, használja a szabályokat;</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri, megnevezi és megfelelően jelöli a mondatfajtákat; – todalékos formájukban, szövegben is felismeri és megnevezi a tanult szófajokat; – a szövegkörnyezetnek megfelelően használja az igeidőket és az igekötőket; – alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek. 	<p>Az időbeliség ábrázolásának elemzése a képzőművészetben.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> tulajdonnevek a térképeken.</p>
<p>Kulcsfogalmak/fogalmak</p>	<p>Szófaj; főnév, köznév, tulajdonnév, személynév, állatnév, intézménynév, földrajzi név, márkanev, cím; határozott névelő, határozatlan névelő; névutó; ige; igeragozás; igemód; igekötő; melléknév, melléknévfokozás; számnév, tőszámnév, sorszámnév, törtszámnév; határozott számnév, határozatlan számnév; személyes névmás, mutató névmás, kérdő névmás.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folya- matos	Órakeret 28 óra
Előzetes tudás	A hangok hosszúságának helyes jelölése a begyakorolt szókészlet köré- ben. A kiejtéssel megegyezően írt rövid szavak biztos helyesírása. A j hang biztos jelölése a begyakorolt szókészletben. Az elválasztás szabályainak alkalmazása egyszerű szavak írásakor. Mondatkezdés nagybetűvel. A tanult mondatzáró írásjelek alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyesírási készség fejlesztése. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmaztatása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A mondatvégi írásjelek helyes használata az egyszerű mondatok végén. Helyesírási szabályok alkalmazá- sa különböző írástevékenységek- ben: igeidők, ragos és kiejtéstől eltérő írásmódú igék; felszólítást kifejező igealakok; igekötős igék; igemódok, tulajdonnevek, fokozott mellék- nevek és számnevek; ragos név- szók; névutós szerkezetek; betű- vel írt számnevek; a keltezés többféle formája. A j hang biztonságos jelölése a tanult szófajok körében.	A tanuló – a mondatot nagybetűvel kezdi és írásjellel zárja; – a begyakorolt szókészlet kö- rében biztonsággal alkalmaz- za a tanult helyesírási szabá- lyokat; – írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak; – helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja.	<i>Környezetismeret:</i> tér- képvázlat készítése tu- lajdonnevek feltünteté- sével. <i>Matematika:</i> számne- vek helyesírása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nagybetű, kisbetű, írásjel, helyesírási szabály.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése – folyama- tos	Órakeret 24 óra
Előzetes tudás	Az önismeret életkornak megfelelő szintje, személyes tanulási sikerek és nehézségek megnevezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A tanulás szerepe és módjai. Saját tanulási folyamatunk megismerése, hogyan tanulunk a legkönnyebben, mi okoz nehézséget. Gondolkodás a gondolkodásunkról, tanulásunkról. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Tanulás különböző típusú szövegekből.</p> <p>Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szöveg tanulási technikák.</p> <p>Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével.</p> <p>Ismerkedés különböző információhordozókkal.</p> <p>Adatok, információk gyűjtésének, célszerű elrendezésének módjai.</p> <p>Alapismeretek a könyvtár tereiről és állományrészzeiről. A könyvek tartalmi csoportjai: szépirodalmi művek, ismeretterjesztő irodalom, kézikönyvek, elektronikus információhordozók, elektronikus információs eszközök, internet, digitális tananyag használata.</p> <p>A szótárak szerkezeti jellemzői (betűrend, címszó), a szótárhasználat módja. A lexikon és a szótár egyező és eltérő vonásai.</p> <p>Az információk keresése és kezelése. Különböző információhordozók a lakóhelyi és az iskolai könyvtárban. A könyvtár mint információs központ, a tanulás bázisa, segítője. Ismerkedés folyóiratokkal. Katalógusok megfigyelése. A könyvtári katalógus tájékoztató szerepe a könyvek és egyéb információforrások keresésében.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a tanulási folyamat alapvető jellemzőit; – azonosítja az információ forrásait, ismeri azok kezelését; – képes önálló tanulásra; – ismeri a saját tanulási folyamatának, képességének jellemzőit; – ismer és alkalmaz néhány tanulási módot, stratégiát a különböző tanulási feladatok teljesítése érdekében; – a szövegből történő tanulás során olvasási stratégiákat használ; – információt keres, kezel önállóan néhány forrásból; – szöveghűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: népdal-szövegek, József Attila: Betlehemi királyok, Mama; Petőfi Sándor: Füstbe ment terv; illetve kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás; részletek Kölcsey Ferenc: Hymnus; Petőfi Sándor: Nemzeti dal; Vörösmarty Mihály: Szózat című művéből, illetve szépprózai művekből. 	<p><i>Környezetismeret:</i> jelenségek megfigyelése, ok-okozati kapcsolatok keresése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Információ, tudás, könyvtár, tanulás, vázlat, digitális tananyag.
--------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése – folyamatos	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Mesehősök tulajdonságai és cselekedetei; az olvasott irodalmi művekben a szereplők döntési helyzeteinek felidézése; személyes tetszésítéletek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismertetése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján. A narratíva, történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismertetése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Erkölcsi és esztétikai ítélet megfogalmazása, érvelés a vélemény mellett, vitakészség kialakulása.</p> <p>A szépirodalmi alkotásokban megismert helyzetek, azok tanulságának alkalmazása mindennapi helyzetekben. A művek tanulságainak értelmezése.</p> <p>A saját vélemény mellett a nem saját álláspont megjelenítésének, átélésének képessége. Mások véleményének megértése, elfogadása. Vélemények összevetése, különbségek és hasonlóságok megfigyelése, felismerése és kritikája.</p> <p>A műélvezet, a beleélés mélyebb megtapasztalása a fentiek segítségével is. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékokban (pl. bábjáték) saját és más álláspontból is.</p> <p>Szülők, nagyszülők gyermekkor, életmódja, tárgyi világa. Az időtagolására szolgáló kifejezések használata; időrend.</p> <p>A múlt emlékei környezetünkben</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri, megérti a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt; – képes állást foglalni, érvelni, meggyőzni másokat alapvető erkölcsi, esztétikai kérdésekben; – meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket, megérti mások érvelését, elfogadja az övétől eltérő véleményeket, képes ezekkel is azonosulni; – képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; – dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat saját és más álláspontból is, azokat életkori szintjén kezelni. – történetek olvasásakor, megbeszélésekor képes elkülöníteni a múltbeli és jelenbeli élethelyzeteket, történéseket. – Képes felidézni történelmünk és kultúránk néhány kiemel- 	<p><i>Erkölcstan:</i> Értékrend alakulása. Szűkebb és tágabb környezetem, barátság.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> Környezeti rendszerek állapota, fenntarthatóság. Egészséges életmód. Viselkedési normák.</p> <p><i>Vizuális kultúra; dráma és tánc:</i> a lényeg kiemelésének lehetőségei a vizuális kompozíciókban.</p>

<p>(múzeumok, emléktáblák, műemlékek, emlékművek; tárgyak, fotók, egyéb dokumentumok; szokások).</p> <p>Nemzeti ünnepeink, jelképeink. A magyar szabadságküzdelmek kiemelkedő alakjai.</p> <p>Kiemelkedő magyar tudósok, feltalálók, művészek, sportolók.</p> <p>Az egymással szembeni tisztelet, a másság elfogadása.</p> <p>A lakóhely ismerete.</p>	<p>kedő alakját, hozzájuk tud rendelni néhány fontos jellemzőt.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tanulás, vita, vélemény, konfliktus, múzeum, műemlék, szokás, életmód, időrend.</p>	

**A fejlesztés várt
eredményei a ne-
gyedik évfolyam
végén**

A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.

Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.

Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.

Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.

A memoriterek szöveghűen mondja el.

Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.

Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.

A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.

Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.